

MASTER COMMUNICATIE, BELEID EN MANAGEMENT,
DEPARTEMENT BESTUURS- EN ORGANISATIEWETENSCHAP

MET ZIJN ALLEN IN ÉÉN PARK

EEN EMPIRISCH ONDERZOEK NAAR HET GEBRUIK VAN HET
GRIFTPARK IN UTRECHT ALS PUBLIEKE RUIMTE DOOR
SPORTGROEPEN ALS THE BOOTCAMPCLUB EN DE ROL VAN
(ZELF)REGULERING

MASTERSCRIPTIE VAN ANOUK LAMMERS

STUDENTNUMMER: 6695302

BEGELEIDER EN EERSTE LEZER: DR. E.F. LOOS

TWEEDE LEZER: E. NIENHUIS MA

THE BOOTCAMP CLUB

Universiteit Utrecht

Samenvatting

In parken door heel Nederland worden sportlessen gegeven door verschillende ondernemers. Deze ondernemers maken gratis gebruik van de openbare ruimte en verdienen hier bovendien hun geld mee. Het aantal sportgroepen in de parken groeit (Wiggers, 2017) en de druk op de openbare ruimte in binnensteden in Nederland neemt toe (Deben, 2007). Ook in Utrecht zal het steeds drukker worden met sporters in de openbare ruimte (Gemeente Utrecht, 2017). Hierom is het belangrijk dat er wordt gekeken hoe de activiteiten van dergelijke sportgroepen zonder overlast voor de buurt georganiseerd kunnen worden.

In dit onderzoek wordt er een case-study uitgevoerd voor het Griftpark in Utrecht. De onderzoeker heeft zelf ondervonden dat het hier erg druk is met sportgroepen en werkt zelf ook als trainer in dit park. De doelstelling van deze scriptie is om te kijken hoe aan de hand van de inzichten uit een stakeholderanalyse het gebruik van het Griftpark als publieke ruimte door sportgroepen georganiseerd kan worden, en welke rol (zelf)regulering hierbij kan spelen. Het doel is om te zorgen dat kinderen kunnen blijven spelen, recreanten kunnen wandelen en barbecueën en sportgroepen kunnen blijven sporten, zonder overlast voor de buurt. Kortom: Hoe iedereen plezier van het park kan hebben. De hoofdvraag die hierbij gesteld wordt is: *Hoe kan het gebruik van het Griftpark als publieke ruimte door sportgroepen, als The Bootcampclub, worden georganiseerd en welke rol speelt (zelf)regulering volgens verschillende stakeholders daarbij?*

Om dit te onderzoeken is er een combinatie gemaakt van literatuuronderzoek en empirisch onderzoek. De interviews zijn half-gestructureerd. In totaal zijn er negen stakeholders van de sportgroepen in het Griftpark geïnterviewd. Uit het literatuuronderzoek blijkt dat er grofweg twee vormen van regulering zijn: regulering zonder te veel sturing van de overheid (zelfregulering) en regulering met sturing van de overheid (conventionele regulering). Soms kan de overheid een handje helpen bij zelfregulering, door meta-regulering (Coglianese & Mendelson, 2010). Hierbij heeft de overheid toezicht op zelfregulerende regelingen. Op het moment is er geen regulering in de openbare ruimte, mits er een dreigende verstoring is van de openbare ruimte (Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu, z.d.).

Als er gekeken wordt naar de stakeholders in dit onderzoek, worden er vier aangewezen: Recreanten in het Griftpark, sportgroepen in het Griftpark, omwonenden van het Griftpark en de gemeente Utrecht. Om te kijken wie er de meeste invloed heeft op de regulering in het Griftpark is er een rainbow diagram gebruikt (Chevalier & Buckles, 2008), deze is uitgewerkt in tabel 3.2.2.1. Hieruit kan geconcludeerd worden dat de Gemeente Utrecht de meeste invloed kan uitoefenen en de sportgroepen en omwonenden het meeste beïnvloed zullen worden door regulering. De

stakeholdergroepen dragen verschillende oplossingen voor het probleem aan. Sommige willen dat er regels of vergunningen komen. Toch is de meerderheid van de respondenten enthousiast over zelfregulering, zolang alle sportgroepen hieraan meewerken. Om te zorgen dat de sportgroepen kunnen blijven bestaan in het Griftpark is het van belang dat alle sportgroepen meewerken aan de zelfregulering. Mochten zij dit niet doen, dan kan er meta-regulering worden toegepast door de gemeente.

Voorwoord

Hier is hij dan, mijn masterscriptie. Voor de master Communicatie, Beleid en Management van de Universiteit Utrecht heb ik in de afgelopen maanden deze scriptie geschreven.

Het feit dat ik dit heb gedaan had ik een paar jaar geleden nooit kunnen bedenken. Met het voordeel van de twijfel werd ik door mijn leerkrachten naar de HAVO gestuurd, omdat ik vond dat ik dit wel aan kon. Vervolgens haalde ik mijn HAVO met de hakken over de sloot en begon ik aan mijn HBO. Ik kwam erachter dat als ik echt mijn best deed, alles net aan kon halen. Toch wilde ik graag beter dan net aan. In vier jaar studeerde ik dan ook af aan de Hogeschool Utrecht van de studie Communicatiemanagement, mét een ster-verklaring. Nu ik wist dat ik dit kon dacht ik: Waarom ga ik niet gewoon een master doen? Voor mij best een grote stap omdat ik vrij weinig mensen kende die überhaupt op de universiteit zaten. Ik zag dit dan ook als één grote uitdaging. Zo geschiedde begon ik aan de minor Bestuurs- en Organisationswetenschap en werd ik uiteindelijk toegelaten tot de master Communicatie, Beleid en Management. En hier ligt hij dan, mijn masterscriptie als kers op de taart van mijn studententijd. Ik hoop dat mijn loopbaan laat zien dat als je hard werkt en in jezelf gelooft je heel ver kan komen. Zowel op het gebied van onderwijs als in het dagelijks leven. Ik ben erg trots op het resultaat en wens u veel plezier met het lezen van dit onderzoek.

Voordat u deze scriptie leest wil ik graag mijn begeleider Eugène Loos bedanken. Hij gaf mij vanaf het begin af aan vertrouwen in mij en mijn onderzoek. Ik vond het samenwerken met hem erg fijn, hij gaf mij veel duidelijkheid en hielp mij op weg als ik even vastliep. Bovendien kon ik altijd met al mijn vragen bij hem terecht en vind ik dat ik tijdens het hele proces uitstekend ben begeleid. Daarnaast wil ik mijn ouders bedanken voor hun onvoorwaardelijke steun en het geloven in mij. Ik weet hoe ongelooflijk trots ze op mij zijn dat ik dit doe.

Anouk Lammers, juni 2020

Inhoudsopgave

Hoofdstuk 1 – Inleiding	6
1.1 Aanleiding	6
1.2 Probleemstelling	7
1.3 Doelstelling	8
1.4 Vraagstelling	9
1.5 Presentatie The Bootcampclub	9
1.6 Casestudy: Het Griftpark	10
1.7 Methode	11
1.8 Relevantie	11
Hoofdstuk 2 - Context hoofdstuk	13
2.1 Parken in Nederland	13
2.2 Het Griftpark	14
Hoofdstuk 3- Literatuur review	17
3.1 Inleiding	17
3.2 Stakeholderanalyse	17
3.3 Gebruik van de openbare ruimte	20
3.4 Regulering in de openbare ruimte	21
Hoofdstuk 4 - Methode	25
4.1 Onderzoek	25
4.2 Verloop onderzoek	25
4.3 Doelgroep	26
4.4 Topiclijst	26
4.5 Betrouwbaarheid, validiteit en generaliseerbaarheid	27
4.6 Data-analyse	29
Hoofdstuk 5 - Resultaten	30
5.1 Genoemde stakeholders	31
5.2 Stakeholder analyse	35
5.3 Situatie in het Griftpark	38
5.4 (Zelf)Regulering	41
5.5 Genomen maatregelen	45
5.6 Verbetering	48
Hoofdstuk 6 - Conclusie	51
6.1 Antwoorden deelvraag 1	51
6.2 Antwoorden deelvraag 2	52
6.3 Antwoorden deelvraag 3	52
6.4 Antwoorden deelvraag 4	54
6.5 Antwoord hoofdvraag	55
Hoofdstuk 7 - Discussie	57
7.1 The Bootcampclub	57
7.2 Interviews	57
7.3 Extra relevantie	57
7.4 Vervolgonderzoek	58
Literatuurlijst	59
Hoofdstuk 8 Bijlagen	64

Hoofdstuk 1- Inleiding

1.1 Aanleiding

Zelf ben ik al een jaar of vier bootcamptrainer, onder andere bij The Bootcampclub. Bootcamptrainer is een titel die iedereen kan aannemen. Net als het geven van de lessen. Iedereen mag buiten een groepje mensen sportief begeleiden en gebruik maken van het park en wat daarin beschikbaar is. Nu hebben niet alleen bootcamp groepjes dit ontdekt. Tegenwoordig staan de parken in grote steden vol met groepjes voor yoga, boksen en zwangerschapsgymnastiek. Het is opvallend dat bedrijven met winst oogmerk gebruik maken van de openbare ruimte zonder hier iets van een vergunning of licentie voor te hebben. De sportgroepen hebben een hoge winstmarge aangezien zij geen locatie hoeven te betalen of materiaal hoeven te kopen.

In een brief (Gemeente Amsterdam, 2019) aan het college van burgemeester en wethouders in Amsterdam is er gevraagd naar het verbieden van sportgroepen in het Vondelpark. In het document wordt er aangegeven dat er steeds meer klachten komen over sportgroepen en de overlast die zij veroorzaken. Volgens het college staat het aanbieden van de sportgroepen in de openbare ruimte in lijn met de visie openbare ruimte 2025 (Gemeenteraad Amsterdam, 2017). Hierdoor komt er volgens het college nog geen verbod. Toch kan er door de grote groei van deze groepen steeds meer overlast komen.

Aan de ene kant heeft de aanwezigheid van sportgroepen in parken een positieve kant. Mensen komen bij elkaar en de groepjes hebben een grote sociale functie (Van Bottenburg & Schuyt, 1996). Naast deze sociale functie zorgt het ook voor identificatie van de persoon in en door sport. Bovendien zorgt het ervoor dat mensen naar buiten gaan en in beweging komen. De laatste jaren zijn mensen dan ook meer gaan bewegen en wordt er meer gebruik gemaakt van sporten in het park (Hoekman, Wezenberg-Hoenderkamp & Van den Dool, 2014). Er komen steeds meer kleine ondernemingen op, die door het gebruik van parken weinig kosten maken en hierdoor hun onderneming laten groeien. Deze groei zorgt weer voor meer werkgelegenheid.

Toch is er ook een negatieve kant aan de sportgroepen in parken. Zo wordt er veel geklaagd door omwonenden over geluidsoverlast. Zowel geluidsoverlast van het schreeuwen van trainers als de muziek die er soms gebruikt wordt (Holweg, 2017). Ook vinden mensen het vervelend dat er veel gebruik wordt gemaakt van bankjes waar zij graag willen zitten. Hiernaast wordt er bij sommige lessen ook gebruik gemaakt van speeltuinen. Door het gebruik van deze speeltuinen zijn mensen van mening

dat hun kinderen hierdoor niet kunnen spelen in het gebied dat voor hen is bedoeld. Bovendien vindt de VVD dat het niet de bedoeling is dat sportondernemingen de parken claimen (AD,2016).

Als ik kijk naar mijn eigen ervaring als bootcamptrainer bij verschillende commerciële partijen in parken merk ik dat er veel spanning ontstaat. Ik word af en toe aangesproken door omwonenden dat ze het niet vinden kunnen dat er zoveel geluid wordt gemaakt in de parken en dat er niet genoeg ruimte is voor iedereen. Bovendien is er ook strijd tussen de sportgroepen onderling van verschillende sportondernemingen. Zo worden er bankjes of palen geclaimd door verschillende partijen als 'hun' verzamelplek en kan hier strijd over ontstaan wanneer iemand toch op deze plaats gaat staan. Er zijn totaal geen duidelijk afspraken onderling, volgens Rik Wolfsen (eigenaar van The Bootcampclub) zijn er slechts ongeschreven regels (Holweg, 2017).

Momenteel is er onder anderen door bovengenoemde spanningen een ware 'strijd om de parken' (AT5, 10 oktober 2019). Zo vraagt GroenLinks om maatregelen om overlast van sporters te verminderen. In reactie hierop is de VVD bezig met een voorstel voor het reguleren van zowel de sportgroepen als de spelende kinderen in de parken zodat beide partijen de ruimte hebben.

Volgens GroenLinks zijn er veel signalen van overlast door commerciële sportgroepen zoals bootcamps in parken. Toch schrijft AT5: 'Gemeente grijpt niet in bij bootcamps in speelruimtes' Het college van burgemeesters en wethouders van Amsterdam zegt dat er op dit moment nog geen reden is om het gebruik van parken als publieke ruimte door de sportgroepen te reguleren. Toch blijven de sportgroepen een terugkerend probleem in voornamelijk grote steden en zullen er uiteindelijk maatregelen genomen moeten worden.

1.2 Probleemstelling

Het probleem dat zich afspeelt in het Griftpark in Utrecht is dat sinds een aantal jaren er steeds meer sportondernemingen zijn die sportlessen aanbieden in dit park (Sportstad Utrecht, z.d.). In het park wordt het steeds drukker. Wat er gebeurt, is dat er commerciële partijen gebruik maken van de publieke ruimte, zonder dat hier beleid over is. Nu worden er ook nog bewegingstoestellen aangelegd in het Griftpark waar sportgroepen gebruik van kunnen maken (Rooijackers, 2020). De vele sportactiviteiten zorgen voor overlast voor recreanten en buurtbewoners (Holweg, 2017). Door de drukte is het zo dat er niet voor iedereen in het park plaats is, of mensen dit in ieder geval zo voelen.

In het nieuws (Het Parool, 2019) is voornamelijk het Vondelpark in opspraak als het gaat om sportactiviteiten, het grootste park van Amsterdam. In dit onderzoek wordt gekeken hoe dit is in

Utrecht. Of het hier net zo'n groot probleem is en ook of de aanpak hier misschien anders is. Hiervoor is het Griftpark gekozen omdat de onderzoeker hier zelf werkt als sporttrainer en ondervonden heeft dat hier een groot deel van het probleem met betrekking tot sportgroepen in Utrecht zich voordoet.

Er zal een stakeholderanalyse worden gemaakt vanuit het oogpunt van The Bootcampclub die graag toegang wil blijven houden tot het Griftpark als publieke ruimte, zodat hun sportgroepen daar actief kunnen blijven. Er zijn op het moment al politieke partijen die in discussie zijn over de vraag in hoeverre het gebruik van parken als publieke ruimte gereguleerd dient te worden, en bovendien wordt daarbij ook vaak de vraag gesteld hoe lang sportgroepen nog gebruik mogen maken van de parken (AT5, 10 oktober 2019).

Er zal in dit onderzoek gekeken worden hoe het gebruik van het Griftpark als publieke ruimte door sportgroepen van The Bootcampclub georganiseerd kan worden, en welke rol (zelf)regulering daarbij speelt. Met regulering wordt bedoeld dat er in het park een plek voor iedereen kan zijn. Het organiseren en in orde brengen van de sportgroepen. Er wordt niet gekeken naar een eventuele afschaffing van een activiteit in het park. Bovendien moet er rekening mee worden gehouden dat de onderzoeker zelf trainer in een park is en hierdoor bevooroordeeld is over deze groepjes. Het op orde brengen kan worden gedaan door middel van regulering of zelfregulering. Bij regulering gaat het hier om top-down regulering, vanuit de overheid. Bij zelfregulering gaat het om bottom-up regulering door de sportgroepen zelf.

1.3 Doelstelling

De doelstelling van deze scriptie is om te kijken hoe aan de hand van de inzichten uit een stakeholderanalyse het gebruik van het Griftpark als publieke ruimte door sportgroepen georganiseerd kan worden, en welke rol (zelf)regulering hierbij kan spelen. Het doel is om te zorgen dat kinderen kunnen blijven spelen, recreanten kunnen wandelen en barbecueën en sportgroepen kunnen blijven sporten, zonder overlast voor de buurt. Kortom: Hoe iedereen plezier van het park kan hebben. Dit is ook waar de titel van dit onderzoek vandaan komt, met zijn allen in één park.

1.4 Vraagstelling

De hoofdvraag van deze scriptie is: *Hoe kan het gebruik van het Griftpark als publieke ruimte door sportgroepen, als The Bootcampclub, worden georganiseerd en welke rol speelt (zelf)regulering volgens verschillende stakeholders daarbij?*

Deelvragen:

1. Hoe kan regulering en zelfregulering vanuit de literatuur gekarakteriseerd worden?
2. Welke inzichten bestaan er in de literatuur over de rol van (zelf)regulering voor het gebruik van publieke ruimte?
- 3a. Welke stakeholders kunnen er voor The Bootcampclub onderscheiden worden?
- 3b. Hoe kijken deze stakeholders aan tegen de rol van (zelf)regulering van sportgroepen die het Griftpark als sportlocatie willen gebruiken?
4. Wat zijn de implicaties van de stakeholdersanalyse voor the Bootcampclub om het Griftpark als publieke ruimte voor sportgroepen te kunnen blijven gebruiken?

1.5 Presentatie The Bootcampclub

In dit onderzoek wordt The Bootcampclub Utrecht gebruikt als centrale actor. Deze organisatie heeft het grootste lesaanbod in het Griftpark als het wordt vergeleken met andere sportgroepen. Bovendien heeft de onderzoeker hier een ingang, wat het makkelijk maakt om met deze partij te werken.

The Bootcampclub werd opgericht in 2010 en is met 50.000 leden de grootste bootcamp-onderneming in Nederland. Door het hele land organiseren zij gemiddeld 1500 trainingen per maand. In deze bootcamps wordt van een combinatie van fitness en conditie gebruik gemaakt (Business Insider, 2015). De bootcamps zijn altijd buiten in parken of bossen. Er wordt veelal gebruik gemaakt van het eigen lichaamsgewicht en met wat er in de parken aanwezig is.

Toen het onderzoek plaatsvond stond The Bootcampclub Utrecht onder leiding van Romy van den Berg samen met twee stagiaires runt zij het kantoor in Utrecht, waarnaast ze ook nauw samenwerkt met het hoofdkantoor in Amsterdam.

1.6 Casestudy: Het Griftpark

Het Griftpark is een park middenin het centrum van Utrecht en werd aangelegd 21 jaar geleden, in 1999. Het park heeft een oppervlakte van 103.049 m² (Waarneming.nl,z.d.). Hierin zijn een hoop faciliteiten te vinden. Een paar voorbeelden zijn: de kinderboerderij, het skatepark, de speeltuin, het restaurant en een basketbalveld. Het park is drukbezocht, gemiddeld zijn er zo'n 1300 bezoekers per dag (Ham, van de H., 2019).

Het park is altijd open en wordt bezocht door verschillende doelgroepen. Zo zijn er wandelaars van alle leeftijden, families en schoolgroepen die de kinderboerderij bezoeken. Sporters, zowel commercieel als recreatief. Maar ook veel jongeren die gebruik maken van het skatepark of die het als ontmoetingsplaats met vrienden zien. In dit onderzoek worden alleen de commerciële sportgroepen in het park onderzocht.

Foto 1.6.1: Het Utrechts Archief / collectie Het Utrechts Archief / 802579

1.7 Methode

In dit onderzoek wordt er een combinatie gemaakt van literatuuronderzoek en empirisch onderzoek. Na literatuuronderzoek wordt het empirisch onderzoek uitgevoerd. De grootste speler op het gebied van sportgroepen in het Griftpark, The Bootcampclub, wordt gebruikt als sleutelinformant om informatie over het probleem te krijgen en de stakeholders inzichtelijk te krijgen. Vervolgens wordt de gemeente gebruikt als tweede sleutelinformant. Dit omdat de gemeente informatie kan geven over het park en iedereen die hierbij betrokken is. Bovendien nemen zij de beslissingen in het park. Op basis van de inzichten van deze twee sleutelinformanten worden relevante stakeholders vastgesteld. Vervolgens worden deze stakeholders geïnterviewd door de onderzoeker. Als deze respondenten nog nieuwe stakeholders noemen worden ook deze toegevoegd aan de analyse. De interviews met de stakeholders worden gedaan op basis van een topiclijst. Er wordt naar gestreefd om van elke stakeholdergroep een persoon te interviewen.

1.8 Relevantie

Maatschappelijke relevantie

Het is van maatschappelijk belang dat elk persoon gebruik kan maken van een park en mensen elkaar hierbij niet in de weg zitten. Het is belangrijk om te weten hoe iedereen een plek in het park heeft omdat dit een publiek domein is en dus voor de gehele maatschappij toegankelijk.

Het is eveneens van maatschappelijk belang dat mensen meer bewegen. Voldoende beweging op een dag zorgt voor een positief effect op de lichamelijke gesteldheid van een persoon. Het kan zorgen voor vermindering van overgewicht en kan een gunstig effect hebben op chronische ziektes (Haksell et al., 2007). In parken wordt er veel gesport door sportgroepen. Hierdoor bewegen mensen meer dan voorheen. Dit zorgt ervoor dat mensen gezonder worden. Bovendien is er een toename aan sportgroepen in parken (Hoekman et al., 2014). Als mensen meer bewegen zijn ze gezonder. Dit gezonder zijn betekent dat zij minder vaak ziek zijn. Als mensen minder vaak ziek zijn kost dit de maatschappij minder en dragen zij actiever bij aan de maatschappij. Het zorgt namelijk voor verlaging van ziektekosten en minder verzuim op het werk.

Naast het gezondheidsaspect is deze scriptie ook voor het voorkomen van mogelijke opkomende problemen als het steeds drukker wordt in het Griftpark. Het gaat hierom om een defensief onderzoek, waarbij wordt gekeken naar balans tussen omwonende, recreanten en sportgroepen.

Wetenschappelijke relevantie

Dit onderzoek wil inzicht geven in wat verschillende partijen van de sportgroepen vinden en om de grootte van het probleem in kaart te brengen. Naar het weten van de onderzoeker is er nog weinig onderzoek gedaan dat gaat over het organiseren van sportgroepen in parken. In een artikel van sportwetenschapper zegt Hiske Wiggers (2017) dan ook: De openbare ruimte is de grootste sport- en beweegaccommodatie van Nederland en deze heeft dus veel potentie om mensen in beweging te zetten en te houden. Desondanks is er nog weinig onderzoek gedaan naar het gebruik en de succesfactoren van deze openbare ruimte. Om de openbare ruimte ook in de toekomst nog meer van waarde te laten zijn, is het zinvol om structureel onderzoek te doen naar het gebruik en hoe dit verder gestimuleerd kan worden. In dit onderzoek wordt hierop in gegaan. Zo wordt er gekeken naar wat er wel en niet werkt met betrekking tot organisatie van sportgroepen in het Griftpark. Bovendien wordt er gezocht naar een oplossing zodat de sportgroepen in dit park kunnen blijven bestaan, waardoor het park in de toekomst ook van waarde kan zijn voor sporters.

Hoofdstuk 2- Context hoofdstuk

2.1 Parken in Nederland

Vanaf 2013 is het buiten sporten in groepen populairder geworden. Steeds meer mensen doen buiten aan bootcamp, CrossFit, outdoor fitness en hardlopen. Sportcentra besloten om ook buiten lessen aan te bieden en later kwamen er ook aanbieders die zich alleen focuste op de sportlessen in de buitenlucht. De sporters in dit soort bootcamp lessen zijn gemiddeld tussen de 20 en 55 jaar, waarbij het aantal deelnemers tussen de 5 en 20 ligt (Body Life, 2013). De sportgroepen bevinden zich dus buiten en kiezen graag voor het park als verzamel- en sportplek. Dit is toegankelijk voor iedereen en een openbare plek. Bovendien kost het de sportgroepen dus ook geen geld. Er is geen beleid over het gebruik van de openbare ruimte en dus de parken, tenzij er een (dreigende) verstoring van de openbare orde is (Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu, z.d.). Iedereen mag dus doen wat hij of zij wil in het park.

2.1.1 Nederlandse parken in opspraak

Een park dat al vroeg in opspraak kwam, was het Molenakkerpark in Weert. In dit park hadden bewoners zoveel last van de sportlessen die bij het calisthenics gedeelte van het park werden gegeven, dat er een rechtszaak kwam. In opdracht van het college van B&W werd er een dwangsom opgelegd aan ondernemers die door zouden gaan met het geven van commerciële sportlessen in dit park. Omdat de gemeente Weert sporten juist stimuleert, zijn zij naderhand in gesprek gegaan met de bewoners. Hierdoor mochten de organisaties hun sportlessen toch hervatten, mits ze zich aan de nieuw gemaakte afspraken houden (WdG, 2016).

Ook in het Prins Hendrikpark in Den Bosch wordt er geklaagd door bewoners over overlast van sportgroepen in het park. Bovendien wordt er in dit park ook geklaagd over de groepen die veel plaats innemen met hun sportactiviteiten. Volgens de mensen in het park is het onduidelijk voor wie die veldjes en bankjes nu eigenlijk bedoeld zijn. Toch zijn er volgens de gemeente Den Bosch niet genoeg klachten om met vergunningen voor sportgroepen te gaan werken (Lange, P., 2019).

In Amsterdam is er een ware 'strijd om de parken' (AT5, 10 oktober 2019). Met name in het Vondelpark wordt er veel geklaagd over het groot aantal sportaanbieders in het park. Ook zijn er discussies over sportgroepen die gebruik maken van de speeltuinen voor hun sportactiviteiten. Toch mogen de speeltuinen volgens de gemeente Amsterdam multifunctioneel worden gebruikt en vallen ook de

sportactiviteiten onder multifunctioneel gebruik. Ondanks de drukte in het park stimuleert de gemeente het sporten in de buitenlucht omdat dit past bij de sportvisie Amsterdam (Gemeenteraad Amsterdam, 2017). In bijlage 8.1.1 zijn de schriftelijke vragen over dit onderwerp opgenomen. In 2018 werd er ook al een ludieke actie opgezet omdat een groep mensen vond dat er te veel sporters in het Vondelpark waren. Op 1 april 2018 maakten zij grappen over het gebruik van een Vondelparkpas, waarmee iedereen gratis kan sporten in het Vondelpark om mensen wakker te schudden dat er te veel sporters zijn (Devondelparkpas.nl, z.d.).

2.2 Het Griftpark

Ook in het Utrechtse Griftpark zijn er veel commerciële partijen aanwezig die het park gebruiken voor hun sportactiviteiten. Om te onderzoeken welke partijen hier allemaal aanwezig zijn, is er contact geweest met Sport Utrecht. Zij zijn de verbinder tussen de gemeente en de sport in Utrecht. Zij zijn op het moment bezig met het in kaart brengen van alle aanwezige sportgroepen in dit park. Tot nu toe hebben zij tien sportaanbieders gevonden (Sportstad Utrecht, z.d.), maar uit het gesprek met Sport Utrecht blijkt dat dit er nog een stuk meer kunnen zijn.

2.2.1 Het Griftpark in opspraak

Begin 2017 kwam de eerste media-aandacht voor de overlast van sportgroepen in het Griftpark (Holweg, J., 2017). Het ging hier om het gebruik van muziek tijdens de training, de drukte in het park onder andere door de groepen en het stemgeluid van de trainers. Rik Wolfsen, eigenaar van The Bootcampclub, geeft aan te stoppen met muziek. Bij overlast gaat hij met de bewoners in gesprek om een oplossing hiervoor te zoeken. Volgens hem is er geen reden om gedragsregels in te voeren.

Afbeelding 2.2.1.1: Tweet opgenomen in het artikel van RTV Utrecht (2018).

De overlast blijkt toch erger dan gedacht en midden 2018 komen deze gedragsregels voor sportgroepen in het park er toch (RTV Utrecht, 2018). Deze gedragsregels zijn opgesteld naar

aanleiding van de situatie in het Vondelpark in Amsterdam omdat het daar, volgens het artikel van RTV Utrecht, de spuigaten uitloopt. De sportgroepen hebben afgesproken om geen fluitjes en harde muziek te gebruiken, paden en speeltuinen vrij te houden en respect voor mens en natuur te hebben. De officiële gedragsregels zijn hieronder toegevoegd, deze zijn doorgestuurd door Rik Wolfsen. Hij heeft deze gedragsregels in het leven geroepen en andere sportgroepen gevraagd hieraan mee te werken. Een artikel over deze samenwerking is toegevoegd aan de bijlage (bijlage nummer 8.2) Toch is te zien dat de sportaanbieders in het Griftpark die in kaart zijn gebracht door Sport Utrecht (Sportstad Utrecht, z.d.) niet allemaal meewerken aan deze gedragsregels die zijn opgesteld door de sportgroepen zelf.

SAMEN-
WERKINGS-
PARTNERS
UTRECHT

ONZE REGELS

WIJ ZIJN ZO STIL MOGELIJK VOOR OMWONENDEN

- Versterkte muziek wordt niet gebruikt
- Fluitjes worden niet gebruikt
- Wij dempen ons (stem)volumen in de buurt van woonhuizen

WIJ HOUDEN REKENING MET ANDERE PARKGEBRUIKERS

- Wij geven ruimte aan andere parkgebruikers
- Bij drukte wijken wij uit naar de randen van het park of gaan naar plekken buiten het park
- Wij zijn beleefd naar andere parkgebruikers

WIJ BELEMMEREN GEEN VOORBIJGANGERS OP DE PADEN

- Wij zorgen ervoor dat voorbijgangers ons eenvoudig kunnen passeren
- Wij houden de paden bij verzamelplekken vrij
- Wij vragen onze deelnemers hun fietsen netjes neer te zetten

WIJ GEVEN KINDEREN ALTIJD VOORRANG IN SPEELTUINEN EN SPORTVELDJES

- Wij gebruiken speeltuinen niet op momenten dat kinderen er mogelijk gebruik van willen maken
- Wij maken direct plek mochten er onverhoopt kinderen langskomen
- Wij maken altijd ruimte voor recreatieve sporters op sportveldjes

WIJ RESPECTEREN DE NATUUR

- Wij blijven van bomen af
- Wij gaan zorgvuldig om met gras
- Wij maken geen rommel

Afbeelding 2.2.1.2: Gedragsregels opgesteld door The Bootcampclub, gemaild door Rik Wolfsen.

Om te kijken hoe de gemeente Utrecht staat tegenover deze sportgroepen wordt er gekeken naar schriftelijke vragen over ruimte voor Urban Sports, deze zijn te vinden in bijlage 8.1.2. De onderzoeker heeft deze verkregen via een informant bij de gemeente. Uit deze brief blijkt dat de sportgroepen in het park onder Urban Sports vallen bij de gemeente Utrecht. Volgens de gemeente is het moeilijk uit te zoeken hoeveel aanbieders en hoeveel vraag er is bij deze vorm van sport. De gemeente zegt dat de parken, pleinen, trottoirs en fietspaden geen officiële sportplekken zijn, maar hier wel voor worden gebruikt. Op het moment zijn zij nog aan het onderzoeken wat het draagvlak van al deze locaties is. Bovendien kijkt de gemeente Utrecht ook naar samenwerking tussen verenigingen en sportbedrijven. Door bijvoorbeeld uitwisseling van locatie en trainers.

2.2.2 Sportvisie gemeente Utrecht

In de sportnota van de gemeente Utrecht van 2017-2020 worden de ambities van de gemeente duidelijk op het gebied van sport in de stad. In een aparte paragraaf over sporten in de openbare ruimte wordt de visie op dit gebied duidelijk: 'Het optimaal benutten van de openbare ruimte voor sporten en bewegen'. Er zijn veel mensen in de stad die gebruik maken van de openbare ruimte om te sporten en de verwachting is dat dit er alleen maar meer worden. Hierbij is het uitgangspunt om meer mogelijkheden tot sport in de openbare ruimte toe te voegen. Volgens de gemeente moet het aantal sportaccommodaties meegroeien met de toename van de bevolking. Deze groeit naar waarschijnlijkheid naar 400.000 inwoners in 2030. Er wordt dan ook verwacht dat het sportbudget van 100 euro per inwoner nog langere tijd noodzakelijk blijft. Om deze groei op te kunnen vangen, moeten er niet alleen meer accommodaties komen voor sporters, maar moet de efficiency van bestaande accommodaties ook toenemen. Om voor genoeg draagvlak voor de sport te zorgen. Om dit mogelijk te maken gaat de gemeente een (her)inrichting van de openbare ruimte creëren om te zorgen voor multifunctioneel gebruik. Zo komt er in deze openbare ruimte meer aandacht voor bewegen en sporten en hierbij aandacht voor kwaliteit, duurzaamheid en toegankelijkheid. Hierbij vragen zij ook de hulp van sportaanbieders om mee te denken over de (her)inrichting van de openbare ruimte. Ook komt er een meldpunt sportfaciliteiten openbare ruimte. Bij dit meldpunt kunnen inwoners van Utrecht ideeën voor aanpassingen melden die bijdrage aan sporten en bewegen in de openbare ruimte (Gemeente Utrecht, 2017). Een voorbeeld van een uitgewerkt idee is dat van een bewoonster aan het Griftpark. Zij meldde bij de gemeente dat er niks voor ouderen is in het park, op het gebied van sport. In overleg met wat bewoners en de gemeente zijn er toen bewegingstoestellen voor ouderen geplaatst in dit park (Rooijackers, 2020). Dit laat zien dat de gemeente inspeelt op ideeën van inwoners op het gebied van sport, zoals in hun nota staat.

Hoofdstuk 3– Literatuurreview

3.1 Inleiding

Op basis van Crosby (1992) wordt er voor The Bootcampclub een stakeholder analyse gemaakt in deze scriptie. De theorie over het definiëren van stakeholders wordt ten eerste aan de hand van Reed et al. (2009) besproken. Hierna kijkt de onderzoeker zelf welke stakeholders er belangrijk kunnen zijn en motiveert waarom deze stakeholders van belang zijn. Vervolgens wordt via interviews met sleutelinformanten (the Bootcampclub en gemeente) empirisch onderzoek gebruikt om stakeholders verder te definiëren. Als er nieuwe stakeholders worden genoemd worden deze ook nog toegevoegd aan de eerdere stakeholderslijst en geïnterviewd. Vervolgens wordt door middel van deze inzichten een stakeholder analyse (Lindenberg & Crosby, 1981) uitgevoerd om ten slotte aan de hand van de resultaten het rainbow diagram (Chevalier & Buckles, 2008), voor The Bootcampclub in te vullen.

Ten eerste wordt er gekeken naar het gebruik van de openbare ruimte, waarbij de openbare ruimte wordt gedefinieerd op basis van inzichten van een stadssocioloog Deben (2007). Daarnaast wordt er tijdens de interviews met de stakeholders aandacht besteed aan de wenselijkheid van regulering en zelfregulering. Hierbij wordt gefocust op regulering in de publieke sector. Het artikel van Bundred (2006) wordt gebruikt om te kijken naar een goede definitie van regulering en de toekomst van regulering in de publieke sector. Ook wordt gebruik gemaakt van theorie over regulering van de publieke sector door de private sector (Scott, 2002). Ten slotte wordt er een onderscheid gemaakt tussen de verschillende vormen van regulering: zelfregulering en regulering (Coglianese & Mendelson, 2010).

3.2 Stakeholder analyse

In dit onderzoek wordt er een stakeholder analyse gemaakt om te kijken wie er bij een - in dit geval maatschappelijk - probleem zijn betrokken, invloed hebben en uiteindelijk het probleem kunnen oplossen (Reed et al., 2009). Pas als duidelijk is wie de stakeholders zijn bij het probleem, kan het worden opgelost. Wie er tot een stakeholder wordt aangewezen is soms lastig, dit is te wijten aan het probleem om te definiëren wat een legitiem belang is. Vaak worden stakeholders geïdentificeerd door te kijken naar wie of wat de activiteit van een organisatie beïnvloedt of beïnvloed wordt. Deze analyse wordt toegepast om de hoofdvraag van het onderzoek te kunnen beantwoorden: *‘Hoe kan het gebruik van het Griftpark als publieke ruimte door sportgroepen, als The Bootcampclub, worden georganiseerd en welke rol speelt (zelf)regulering volgens verschillende stakeholders daarbij?’*. Om te beginnen is het rainbow diagram van Chevalier and Buckles (2008) ingevuld in samenwerking met the Bootcampclub. De stakeholders die uit deze diagram kwamen zijn vervolgens geanalyseerd door middel van de matrix

van Lindenberg & Crosby (1981). Hierbij is gekeken per stakeholder naar de belangen, hulpmiddelen, capaciteit voor mobilisatie van hulpmiddelen en het standpunt per stakeholder.

Wat een stakeholder nu precies is, valt te betwisten. Veel definities bouwen voort op de theorie van Freeman (1984) die onderscheid maakt tussen degenen die een besluit of handeling beïnvloeden of erdoor worden beïnvloed. Volgens Ramirez (1999) stamt het woord "stakeholder" uit de zeventiende eeuw, waar het werd gebruikt om een derde partij te beschrijven die belast was met de inzet van een weddenschap. Sommige theorieën over stakeholders stellen een meer instrumentele definitie voor van belanghebbenden: dit zijn de groepen of individuen "zonder wiens steun de organisatie zou ophouden te bestaan" (Bowie, 1988, p. 112). Ook zijn er theorieën die nog verder gaan dan groepen of individuen. Zo kan een stakeholder elke natuurlijk voorkomende entiteit zijn die wordt beïnvloed door organisatorische prestaties. Dit kunnen dan levende en niet-levende wezens zijn, of zelfs mentaal-emotionele constructen (Starik, 1995; Hubacek en Mauerhofer, 2008). In dit onderzoek wordt gekeken naar groepen of individuen die een besluit of handeling beïnvloeden of erdoor worden beïnvloed. Hierbij wordt de rainbow diagram van Chevalier en Buckles (2008) als instrument gebruikt.

Het identificeren van stakeholders is meestal een iteratief proces, waarbij extra belanghebbenden worden toegevoegd naarmate de analyse wordt voortgezet, bijvoorbeeld met behulp van experts, focusgroepen, semigestructureerde interviews of andere hulpmiddelen (Reed et al., 2009). In dit onderzoek worden de inzichten van The Bootcampclub en van de overige respondenten gebruikt om de stakeholders te definiëren. Van belang is dat de onderzoeker hier niet bij helpt, maar de respondenten deze zelf noemen. Er wordt in dit onderzoek gestart met de stakeholders die genoemd worden door The Bootcampclub. Zij worden gebruikt als centrale actor voor deze analyse. Vervolgens wordt dit aangevuld door de onderzoeker zelf, deze motiveert waarom bepaalde stakeholders ook nog belang hebben. Ook worden stakeholders toegevoegd die uit interviews komen. Ten slotte wordt op basis hiervan de rainbow diagram (Chevalier en Buckles, 2008) ingevuld en weer besproken met The Bootcampclub. Er bestaat altijd een risico dat sommige stakeholders per ongeluk worden weggelaten en daarom kunnen niet alle relevante belanghebbenden van dit onderzoek worden geïdentificeerd (Clarkson, 1995).

Het is vaak niet mogelijk om alle belanghebbenden op te nemen, omdat verschillende partijen verschillende stakeholder noemen. Op een bepaald punt moet er een keuze gemaakt worden op basis van goed onderbouwde criteria die zijn vastgesteld door de onderzoeker (Clarke en Clegg, 1998). In dit geval is de keuze die wordt gemaakt dus het aantal stakeholders dat wordt genoemd door de geïnterviewde personen. Alleen die stakeholders die naar alle waarschijnlijkheid invloed kunnen

uitoefenen, gezien hun belangen, middelen en invloed worden meegenomen in de analyse (Grimble et al., 1995). Op basis van de invloed die stakeholders kunnen uitoefenen en de invloed die het heeft op de andere stakeholders worden de stakeholders geïdentificeerd volgens de rainbow diagram (Chevalier and Buckles, 2008). De stakeholderanalyse wordt dan ook gemaakt vanuit het perspectief van The Bootcampclub.

3.2.1 Stakeholders tabel

Om de belangen van elke stakeholder in kaart te brengen is er een matrix gebruikt van Lindenberg & Crosby (1981). Zie hiervoor 'Table 1'. Deze tabel is vervolgens vertaald naar het Nederlands en gebruikt voor elk interview. Per interview is er een stakeholder analyse gemaakt, van de stakeholders die volgens de desbetreffende respondent een rol meespelen. Vervolgens is er één grote stakeholder analyse gemaakt van al deze analyses. Deze aanpak gebruikt een matrix waarin informatie voor elke stakeholdergroep is ingedeeld volgens de belangen van de groep, de hulpmiddelen die deze bezit, zijn capaciteit voor mobilisatie van deze hulpmiddelen en het standpunt van de groep over het probleem in kwestie.

TABLE ONE

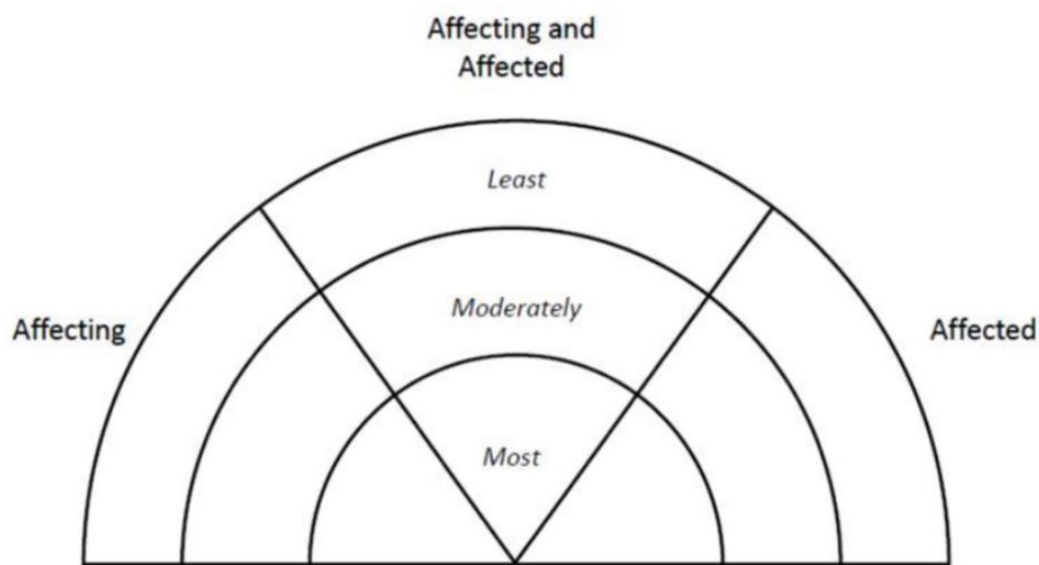
GROUP	GROUP'S INTEREST IN ISSUE	RESOURCES	RESOURCE MOBILIZATION CAPACITY	POSITION ON ISSUE

Tabel 3.2.1.1: Matrix van Lindenberg & Crosby (1981)

3.2.2 Rainbow Diagram

Om de stakeholders te classificeren wordt gebruik gemaakt van de Rainbow diagram van Chevalier en Buckles (2008). Op deze manier kan gekeken worden in welke mate een stakeholder een probleem of actie kan beïnvloeden of hierdoor beïnvloed worden. Wie in deze diagram wordt opgenomen of weggelaten hangt af van de methode die wordt gebruikt voor het identificeren van de stakeholders. Hiernaast heeft ook het doel van de stakeholderanalyse invloed (Reed et al., 2009). Er wordt gekeken wie en wat echt telt (Mitchell et al., 1997). In dit geval wordt The Bootcampclub gebruikt als centrale actor. In dit geval wordt The Bootcampclub gebruikt als centrale actor. Vanuit hun perspectief wordt gekeken wie er het meest beïnvloed wordt door het organiseren van sportgroepen in het Griftpark. Daarnaast ook wie er de meeste invloed kan uitoefenen.

In het diagram wordt de beïnvloeding en het invloed hebben (affecting and effected) geïnclassificeerd middels drie klassen. 'Least', dit zijn degenen die weinig invloed hebben of ondervinden. Daarna 'moderately', dit zijn de stakeholders die gemiddeld invloed hebben of ondervinden. Ten slotte 'most': dit zijn de actoren die de meeste invloed hebben of ondervinden. Dit diagram wordt dus ingevuld tijdens het interview met The Bootcampclub. Zo kan worden gekeken welke stakeholder de meeste invloed heeft of het meest beïnvloed wordt en wie dus belang heeft bij dit onderzoek.

Afbeelding 3.2.2.1: Rainbow diagram van Chevalier en Buckles (2008)

3.3 Gebruik van de openbare ruimte

Steeds meer private organisaties gebruiken de openbare ruimte als hun 'kantoor' voor commerciële activiteiten. Doordat meer mensen gebruik maken van de publieke ruimte zorgt dit ervoor dat ze zich verantwoordelijker voelen voor deze ruimte (Trouw, 2013). Volgens stadssocioloog Leon Deben (2007) wordt de openbare of publieke ruimte gedefinieerd als een ruimte die géén particulier bezit is, ruimte waarop niet één persoon of specifieke groep het recht heeft om dit te claimen. Hierbij wordt gedacht aan straten, pleinen, parken, binnenterreinen, bruggen en waterwegen. Hierbij hoeft er geen formeel toestemming worden gevraagd om deze ruimte te gebruiken, als plek te bezitten, anderen te ontmoeten of zaken te doen.

In veel binnensteden in Nederland zijn de openbare ruimten drukker dan ooit (Deben, 2007). Zoveel zelfs dat het nodig is om kwaliteit van deze ruimte meer aandacht te geven en om alles in goede banen te leiden. In Nederland is er veel vrijheid in de openbare ruimte, de vraag is dan ook of hierdoor in de

toekomst de openbare ruimten niet te veel onder druk zullen staan (Deben & Rings, 1999). Ook het aantal sporters in de openbare ruimte neemt sterk toe. Alleen, in groepjes of georganiseerd wordt er inmiddels meer gesport in deze ruimte dan bij verenigingen of sportscholen (Wiggers, 2017). Toch is de openbare ruimte niet altijd ingericht naar de behoefte van de verschillende gebruikers. Om te kunnen blijven bewegen zonder hinder voor andere gebruikers is de inrichting van deze openbare ruimte van groot belang (De Jong, Wiggers, Hoyng & Lakerveld, J.,2016).

3.4 Regulering in de openbare ruimte

Er is geen beleid voor het gebruik van de openbare ruimte, tenzij er een (dreigende) verstoring van de openbare orde is (Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu, z.d.). Hierdoor kan er frictie ontstaan tussen de verschillende private organisaties in de openbare ruimte en met de andere gebruikers van deze ruimte. Om dit te voorkomen kan regulering van belang zijn.

De gemeente Utrecht wil de samenhang in het gebruik, de inrichting en het onderhoud van alle grote en kleine aanpassingen in de openbare ruimte zo veel mogelijk versterken. Hierbij streeft de gemeente naar zo min mogelijk overlast (Omgevingsvisie.utrecht.nl, z.d.). Alle veranderingen die zich voordoen in de openbare ruimte moeten voldoen aan het beleid. Hierin is de commissie beheer, inrichting en gebruik (BInG) de partij die adviseert aan de gemeente of er verandering (en zo ja welke verandering) nodig is. Deze adviseren vanuit het Handboek Openbare Ruimte. Hierin staat onder andere dat: Op het moment dat de gemeente eigenaar is van de openbare ruimte, zoals in het geval van het Griftpark, kan de gemeente voor het gebruik van dit park een privaatrechtelijke toestemming eisen. Daarnaast kan de gemeente deze ruimte reguleren, door dit afhankelijk te maken van een vergunning of door een verbod op te leggen. Deze toestemmingen/vergunningen/ontheffingen in de openbare ruimte kunnen later aan de gebruikers worden opgelegd mocht de gemeente dit nodig vinden. Dit handboek is specifiek voor de gemeente Utrecht gemaakt, zodat vanuit hier de doelen van de gemeente kunnen worden gerealiseerd (BInG, z.d.) .

3.4.1 Regulering

Om te kijken hoe het gebruik van de openbare, in dit geval het park, kan worden gereguleerd is het ten eerste van belang om de definiëring van dit begrip te verhelderen. Volgens Meier (1985) wordt regulering gedefinieerd als een poging van de regering om het gedrag van burgers, bedrijven en sub-overheden te controleren. In deze definitie wordt dus alleen gekeken naar regulering die zich top-down voordoet.

Daarnaast is er de definitie van Hood & Scott (2000). Volgens hen 'is degene die de regulering uitvoert, de regulator, een organisatie die het gedrag van een andere organisatie tracht te vormen waarbij er een zakelijke relatie bestaat tussen de toezichthoudende organisatie en die toezicht houdt en waar de toezichthouder een soort officieel mandaat of gezag heeft voor zijn toezicht' (Hood & Scott, 2000). Binnen deze definitie valt ook: inspectie, vergunningen en openbare controle. Het gaat er dus om dat een organisatie gezag heeft over een andere organisatie waarvan het gedrag moet worden veranderd. Hierbij heeft de gezaghebbende organisatie toezicht op de uitvoering van dit gedrag. Omdat er in dit onderzoek naar zowel zelfregulering als regulering vanuit de overheid wordt gekeken, wordt deze definitie in dit onderzoek aangehouden. Omdat bij deze definitie de regulator dus niet een overheidsinstantie hoeft te zijn en een bredere groep als regulator kan worden aangewezen.

In dit onderzoek wordt er onderscheid gemaakt tussen drie verschillende vormen van regulering. Ten eerste conventionele vormen van regulering (Coglianese & Mendelson, 2010), waarin alle verantwoordelijkheden bij de overheid liggen. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld beleid dat de overheid maakt. Daarnaast zijn er volgens Coglianese en Mendelson (2010) twee vormen van regulering zonder te veel sturing van de overheid: meta-regulering en zelfregulering.

3.4.2 Conventionele regulering

Op dit moment is er in de openbare ruimte in het park geen sprake van conventionele regulering, omdat er dus niet gebruik gemaakt wordt van vormen als licenties, regels of vergunningen. De overheid zet zonder verstoring van de openbare ruimte geen beleid in, in deze gebieden. Bij bijvoorbeeld overlast of andere problemen in de openbare ruimte, kan de gemeente beleid maken om deze te verhelpen. Alhoewel regels en wetten van de overheid dan een oplossing lijken, zitten hier een hoop negatieve kanten aan (Coglianese & Mendelson, 2010). Ten eerste zorgt dit voor hoge kosten, omdat beleid vanuit de overheid moet worden gecontroleerd. Zo is het dat zo dat als er in de parken bijvoorbeeld een vergunning nodig is voor de sportgroepen, handhavers dit moeten checken op de locatie zelf. Ook moet er bij schending van het beleid consequenties worden toegepast. Er moet dus een straf op het beleid worden gezet. Daarnaast dwingt conventionele regulering mensen om bepaald gedrag te vertonen. Dit zorgt ervoor dat mensen niet uit zichzelf gedrag vertonen. Wanneer problemen complex zijn of slecht worden begrepen, is het dan ook lastig om aan de eisen van dit beleid te voldoen.

Volgens het artikel 'The future of regulation in the public sector' over de toekomst van regulering in de publieke sector, geschreven door Steve Bundred (2006) directeur van de auditcommissie in Londen, is er een verandering in de publieke sector. Er zijn volgens hem nieuwe spelers in het veld. Zo zijn er steeds meer vrijwillige en private organisaties aanwezig. Hierdoor is er ook een veranderlijke rol van

de overheid. Conventionele regulering zal steeds minder plaatsvinden. De overheid wordt niet langer gezien als dienstverlener, maar meer als opdrachtgever voor deze diensten. Hierdoor houdt de overheid zich wat meer op de achtergrond. Wel moet hierbij de kanttekening worden gemaakt dat dit de situatie in Engeland is en dus iets kan afwijken van de situatie in Nederland. Doordat het New public management in Nederland is doorgevoerd waarbij de overheid zich meer richt op het formuleren van het beleid en de uitvoering aan anderen overlaten (Klijn & Van Twist, 2007), zou het zo kunnen zijn dat deze veranderende rol ook hier heeft plaatsgevonden in de publieke sector. Met deze inzichten voor de toekomst van regulering kan er gekeken worden welke vormen van regulering dan passen bij deze veranderlijke rol van de overheid. In dit onderzoek zou het dus ook zo kunnen zijn dat er minder snel wordt gekozen voor een conventionele vorm van regulering. In het park zal ook handhaving moeten plaatsvinden wat veel geld kost en ervoor zorgt dat mensen niet vrijwillig gedrag uitvoeren.

3.4.3 Regulering zonder te veel sturing van de overheid

Volgens Coglianese en Mendelson (2010) zijn er twee vormen van regulering zonder te veel sturing van de overheid: meta-regulering en zelfregulering. Hierbij kan zelfregulering worden gezien als een vorm van regulering met vrijheid en meta-regulering als een vorm met controle. Bij deze eerste vorm kan de overheid bedrijven de volledige vrijheid geven om naar hun eigen belangen te handelen. Bij deze tweede vorm kan de overheid voorschriften opleggen die erop gericht zijn de belangen van bedrijven in overeenstemming te brengen met die van de samenleving als geheel. Deze laatste vorm wordt gezien als 'command and control'-regulering (Coglianese, 2007).

Over de definities van meta-regulering en zelfregulering is veel geschreven. In dit onderzoek worden de volgende definities aangehouden:

Zelfregulering: Een vorm van regulering die grotendeels afhankelijk is van de goodwill en samenwerking van individuele bedrijven voor hun naleving (Sinclair 1997, p. 534 – vertaald door Anouk Lammers).

Meta-regulering: Het toezicht van de staat op zelfregulerende regelingen (Hutter, 2006, p. 215, vertaald door Anouk Lammers).

Deze definities worden gebruikt omdat hierbij een duidelijke scheiding is tussen regulering van onderop en de regulering van bovenaf. Als er wordt teruggekoppeld naar het onderwerp van dit onderzoek, gaat het bij zelfregulering dus om de vrijheid van de private organisaties om de publieke ruimte in te vullen zoals zij dat willen met samenwerkingen tussen deze partijen. Bij meta-regulering gaat het dan om controle van bovenaf. Hier wordt de overheid toezichthouder over hoe de private organisaties de publieke ruimte moeten reguleren.

De effectiviteit van deze vormen van regulering kan afhangen van externe factoren (Coglianese & Mendelson, 2010). Deze vormen zijn het meest geschikt wanneer de overheid geen gemakkelijke toegang heeft tot informatie over regelgeving problemen en hun mogelijke oplossingen. Precies het soort complexe omstandigheden waarin meer conventionele vormen van regulering hun grootste uitdagingen hebben. Volgens Bernstein & Cashore (2007) werkt zelfregulering beter als bedrijven dit vaker hebben gedaan. Bovendien onttrekken bedrijven zich minder snel van zelfregulering als zij zich verantwoordelijk voelen en het behoort tot hun identiteit. Ten slotte is zelfregulering makkelijker op het moment dat het om een overzichtelijke omvang gaat en de bedrijven homogener zijn (Mascini, 2013). Als de bovenstaande gevallen niet het geval zijn, is het dus meer voor de hand liggend om te kiezen voor meta-regulering.

3.4.3 Implicaties voor het empirisch onderzoek

In dit onderzoek wordt aan de respondenten gevraagd wat zij verstaan onder regulering. Zo kan er middels deze definitie verder worden gekeken naar de vormen die hieronder kunnen vallen. Daarnaast kan de onderzoeker de respondenten ook helpen door vormen te noemen. Hierna kunnen respondenten aangeven welke vorm van regulering op het moment van toepassing is in het Griftpark. Om hierna te kijken welke vorm van regulering volgens hen het beste past bij de situatie in dit park.

Hoofdstuk 4 – Methode

4.1 Onderzoek

In dit onderzoek wordt een combinatie gemaakt van literatuuronderzoek en empirisch onderzoek. De interviews zijn half-gestructureerd. Er zijn dus geen vaste vragen maar er wordt gebruik gemaakt van een topiclijst. De topiclijst is voor alle respondenten hetzelfde, maar de vragen kunnen worden aangepast per respondent. Dit omdat de onderzoeker niet weet wat voor antwoorden er gegeven gaan worden. Er kan dan direct worden doorgevraagd op de antwoorden die de respondenten geven. Bovendien is er sprake van een open onderzoeksvraag (Baarda, De Goede & Van der Meer-Middelburg, 2007).

De sleutelinformanten in dit onderzoek zijn face-to-face geïnterviewd. De andere respondenten zijn allemaal geïnterviewd over de telefoon. Dit is telefonisch gedaan vanwege de uitbraak van het Corona virus, wat het onmogelijk heeft gemaakt om face-to-face af te spreken met de respondenten. Deze interviews zijn vervolgens opgenomen door een dictafoon. Dit zorgt ervoor dat de onderzoeker de aandacht bij het gesprek kan houden en ondertussen niet hoeft mee te typen. Aan alle respondenten is van te voren gevraagd of het interview opgenomen mag worden.

Na het afnemen van de interviews zijn deze getranscribeerd. Bij het transcriberen zijn namen van mensen veranderd naar welke functie deze personen hebben. Zo zijn deze personen anoniem gemaakt. Vervolgens zijn deze door middel van antwoorden van de respondenten gecodeerd. Hierbij is de topiclijst in het achterhoofd gehouden. Hieruit heeft de onderzoeker een codelist en tenslotte een codeboom gemaakt.

4.2 Verloop onderzoek

In deze scriptie wordt gebruik gemaakt van een literatuuronderzoek en een empirisch onderzoek. Op basis van de theorie van Crosby (1992) wordt er voor The Bootcampclub een stakeholder analyse gemaakt in deze scriptie. Deze analyse wordt gemaakt door middel van literatuuronderzoek en empirisch onderzoek. De theorie over het definiëren van stakeholders wordt ten eerste aan de hand van Reed et al. (2009) besproken. Hierna kijkt de onderzoeker zelf welke stakeholders er belangrijk kunnen zijn en motiveert waarom deze stakeholders van belang zijn. Vervolgens wordt via interviews met sleutelinformanten (the Bootcampclub en gemeente) empirisch onderzoek gebruikt om stakeholders verder te definiëren. Als er door hen nieuwe stakeholders worden genoemd worden deze ook nog toegevoegd aan de eerdere stakeholders lijst en geïnterviewd. Vervolgens wordt met behulp van deze inzichten een stakeholder analyse, bijlage 1 (Lindenberg & Crosby ,1981) uitgevoerd om ten

slotte aan de hand van de resultaten het rainbow diagram, bijlage 2 (Chevalier & Buckles, 2008) voor The Bootcampclub in te vullen. Tijdens de interviews met de stakeholders wordt er aandacht besteed aan de wenselijkheid van regulering en zelfregulering. Hierbij wordt gefocust op regulering in de publieke sector. Het artikel van Steven Bundred (2006) wordt gebruikt om te kijken naar een goede definitie van regulering en de toekomst van regulering in de publieke sector. Ook wordt gebruik gemaakt van theorie over regulering van de publieke sector door de private sector (Scott, C., 2002). Ten slotte wordt er een onderscheid gemaakt tussen de verschillende vormen van regulering (Coglianese & Mendelson, 2010).

4.3 Doelgroep

In dit onderzoek wordt de doelgroep bepaald door middel van stakeholders. Of te wel de betrokkenen en belanghebbende bij het probleem. Dus wie er belang bij heeft of betrokken is bij het organiseren van sportgroepen in het Griftpark. Zoals hierboven (paragraaf 4.2) besproken zijn er twee sleutelinformanten aangewezen: The Bootcampclub en de Gemeente Utrecht. Deze sleutelinformanten zijn gekozen omdat zij deskundig zijn in het onderwerp van dit onderzoek (Baarda et al., 2007). Zij zijn dus de eerste doelgroep voor het afnemen van de interviews. De andere personen die worden geïnterviewd worden bepaald door de stakeholders die genoemd worden door deze partijen.

4.4 Topiclijst

Probleem

- Wat is exact het probleem?
- Grootte van het probleem
- Hoe is het ontstaan?
- Wat voor regelgeving op dit terrein?
- Standpunt over het probleem
- Wie is/zijn er verantwoordelijk voor het probleem – waarom?

Griftpark

- Aantal sportgroepen in Griftpark
- Verschil per seizoen
- Media-aandacht
- Gedane onderzoeken

Maatregelen (Wat werkt wel/niet? Waarom?)

- Uitgevoerde maatregelen
- Muziek verbod

- Gebruik speeltuinen
- Gebruik berg
- Toekomstige maatregelen

Stakeholders

- Andere betrokkenen bij het probleem
- Macht van deze betrokkenen (per betrokkene laten benoemen)
- Wie heeft/hebben welk belang, wie heeft kleinste/grootste belang – waarom?
- Hulpmiddelen per betrokkene
- Capaciteit voor mobilisatie van deze hulpmiddelen per betrokkene
- Standpunt over het probleem per betrokkene
- Benaderbaarheid

Sportgroepen

- Contact met sportgroepen
- Maatregelen sportgroepen
- Verzamelplekken
- Ongeschreven regels
- Geschreven regels

Verbetering

- Ruimte voor verbetering (laten benoemen wat voor verbetering)
- Succes- en faalfactoren verbetering
- Welke stakeholder draagt bij aan succes, welke aan risico van falen?
- Wat verstaan jullie onder regulering?
- Regulering of zelfregulering
- Betekenis regulering, rol overheid (gemeente Utrecht, Provincie, Den Haag)
- Manieren van reguleren, rol overheid (gemeente Utrecht, Provincie, Den Haag)

4.5 Betrouwbaarheid, validiteit en generaliseerbaarheid

4.5.1 Betrouwbaarheid

Tijdens het doen van kwalitatief onderzoek is het van belang om te zorgen voor nauwkeurigheid. Om deze nauwkeurigheid in kwaliteit te bereiken is er betrouwbaarheid en validiteit van het onderzoek nodig (Morse et al., 2002). Bij kwalitatief onderzoek is het lastig om de betrouwbaarheid te waarborgen, zeker in vergelijking met kwantitatief onderzoek. Dit omdat er geen gebruik wordt gemaakt van harde cijfers, maar van interviews. Hierdoor is het lastiger om te controleren en dus minder betrouwbaar. Betrouwbaarheid betekent dan ook: de mate waarin de antwoorden die

verkregen worden, onafhankelijk zijn van toeval. Als er gekeken wordt naar dit onderzoek zijn er bijvoorbeeld een paar buurtbewoners ondervraagd. De kans is groot dat de mensen die werden doorgegeven om geïnterviewd te worden, een sterke mening hebben. Bovendien, als er net een conflict is geweest tussen de sportgroepen en de buurtbewoners zal er dus een grotere kans zijn dat zij andere antwoorden geven dan op het moment dat er geen conflict is (Baarda et al., 2007). De betrouwbaarheid kan dus liggen aan de situatie en is hierdoor voor een deel afhankelijk van het toeval. Dit betekent dat als hetzelfde onderzoek nog een keer wordt gedaan, deze kan afwijken van de resultaten uit dit onderzoek. Het is dan ook van belang om conflicten die zijn geweest mee te nemen tijdens het verwerken van de resultaten en hierdoor te nuanceren waarom respondenten bepaalde antwoorden hebben gegeven.

4.5.2 Validiteit

Bij validiteit wordt er gekeken of het onderzoek dat is gedaan ook daadwerkelijk een afspiegeling van de werkelijkheid is. Een negatieve factor die hierbij komt kijken is de sociale wenselijkheid. Mensen zullen sneller zeggen wat sociaal wenselijk is omdat zij goed weten wat wel en niet hoort. Om deze validiteit zoveel mogelijk te waarborgen is er van tevoren tegen de respondenten, behalve de sleutelinformanten, verteld dat zij anoniem in deze scriptie genoemd zullen worden. Bovendien zijn er veel mensen geïnterviewd die niet aangesloten zijn bij een organisatie, wat de validiteit kan vergroten. Dit omdat als een persoon voor een bedrijf werkt, deze wellicht eerder iets zal zeggen wat in lijn is met de organisatie. Terwijl een onafhankelijk persoon hier minder snel last van zal hebben, wat ervoor zorgt dat deze minder sociaal wenselijke antwoorden zal geven. Toch zijn er ook mensen geïnterviewd die wel bij een bedrijf werken. Alhoewel zoveel mogelijk is geprobeerd om deze respondenten geen sociaal wenselijke antwoorden te laten geven, is er altijd een kans dat dit wel is gedaan. Doordat er een combinatie van verschillende respondenten van verschillende partijen zijn geïnterviewd wordt de validiteit weer vergroot. Dit omdat er twee kanten van dezelfde munt worden laten zien (Baarda et al., 2007).

4.5.3 Generaliseerbaarheid

In dit onderzoek wordt er gebruikt gemaakt van een casestudy. Dit is een diepgaande studie over een specifiek onderwerp, in dit geval sportgroepen in het Griftpark in Utrecht. Hierbij probeert de onderzoeker haar begrip van het bestudeerde fenomeen te vergroten (Johansson, 2002, p. 2). Dat de casestudy slechts één enkel voorbeeld laat zien, betekent niet dat dit geen betrouwbare informatie kan opleveren voor meerdere parken met sportgroepen. Dit onderzoek over een specifieke case kan worden gebruikt in voorbereidend onderzoek om een hypothese te vormen (Ruddin, 2006, p.799). Er

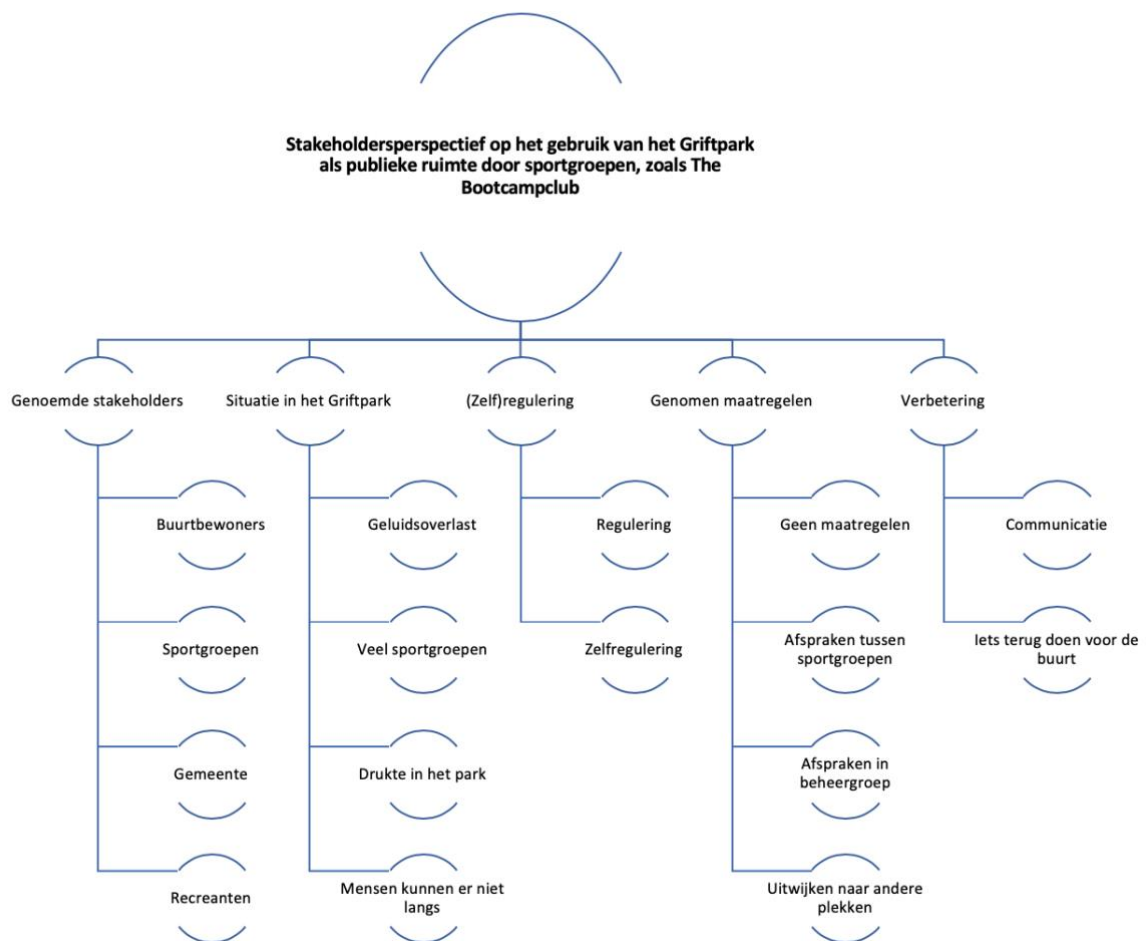
moet rekening mee worden gehouden dat er bij elk park andere stakeholders zijn. Toch kan dit onderzoek wel worden gebruikt bij vervolgonderzoek over sportgroepen in parken.

4.6 Data-analyse

Om de data van dit onderzoek te analyseren wordt er een aantal stappen ondernomen. Zo zijn ten eerste alle afgenomen interviews uitgetypt vanaf de dictafoon. Vervolgens is er een codelijst gemaakt door de onderzoeker op basis van antwoorden die de respondenten gegeven hebben. Deze codelijst is geüpload in Atlas.ti (Atlasti.com,z.d.), evenals de transcripten van het interview. Hierbij heeft elk transcript een eigen afkorting gekregen. Bijvoorbeeld: 2BG = interview 2, beheerder Griftpark. Zo is er duidelijk wie wat heeft gezegd. Per transcript worden de codes toegevoegd aan de bijbehorende quotes. Als dit voor elke transcript is gedaan wordt er een output gemaakt van alle quotes. Hierbij is duidelijk welke quotes bij welke codes zijn gezegd en door wie. Hierna is ook een codeboom gemaakt van deze transcripten. Middels deze output kan naar de resultaten van dit onderzoek worden toegewerkt.

Hoofdstuk 5 – Resultaten

In dit hoofdstuk worden de resultaten van de interviews besproken. In totaal heeft de onderzoeker zeven respondenten geïnterviewd. Naast het interviewen heeft de onderzoeker ook een aantal mensen aan de telefoon gehad om informatie te vergaren. Deze informatie is terug te vinden in het context hoofdstuk (Hoofdstuk 2) waar af en toe naar verwezen wordt. Om de resultaten overzichtelijk uit te werken, is er van de uiteindelijke codelijst een codeboom gemaakt. Hierbij zijn de vijf hoofdcodes weergegeven met daaronder de subcodes. Om te kijken wat er door de respondenten is gezegd, wordt er ten eerste per code een quote weergegeven. Vanuit deze quotes wordt er gekeken naar de antwoorden van de respondenten en de koppeling aan de theorie hiervan. Alles wordt dus per code uitgewerkt. Vervolgens worden door middel van theorie en empirisch onderzoek deelconclusies gemaakt. Deze deelconclusies worden gemaakt op basis van de deelvragen van dit onderzoek. Waarbij in het volgende hoofdstuk de deelvragen worden beantwoord en een uiteindelijke conclusie wordt gemaakt.

Afbeelding 5.0.1: Codeboom naar aanleiding van alle interviews.

Elke respondent heeft een bepaalde code, om gelijk te weten over wie het gaat. De legenda hiervoor vindt u hieronder:

1TBCC = Respondent 1 The Bootcampclub Utrecht

2BG = Respondent 2 Beheerder Griftpark

3BRS = Respondent 3 Bewoner, rondleider en schrijver over het Griftpark

4GS = Respondent 4 Gemeente Utrecht, afdeling sport en samenleven

5BB = Respondent 5 Bewoner en vertegenwoordiger in beheergroep

6BV = Respondent 6 Bewoner en vrijwilliger in het Griftpark

7WV = Respondent 7 Wijkadviseur wijkbureau noordoost, voorzitter beheergroep Griftpark

5.1 Genoemde stakeholders

De eerste resultaten die worden verwerkt zijn de genoemde stakeholders. Er wordt dus gekeken wie er volgens de respondenten allemaal belang hebben bij het organiseren van de sportgroepen in het Griftpark. Ook wordt er gekeken naar wie er dan verantwoordelijk is voor het probleem en wie het het beste kan oplossen. Hieruit kwamen globaal een viertal stakeholders; Buurtbewoners, sportgroepen, gemeente en recreanten.

5.1.1 Buurtbewoners

De eerste stakeholdergroep zijn de buurtbewoners. Deze bewoners rondom het Griftpark hebben er belang bij dat zij ongestoord kunnen wonen. In samenwerking met de gemeente zit een aantal vertegenwoordigers van deze bewoners in een beheergroep. Middels deze beheergroep kunnen de bewoners laten weten als zij overlast ervaren of ruimte voor verbetering zien. Een vertegenwoordiger van de sportgroepen is vaak ook aanwezig in deze beheergroep, zo kan ook hiermee overlegd worden en direct actie worden ondernomen.

'Als bewoners het dan echt zat worden of vervelend worden, gaan ze het op de agenda van de wijkvergadering zetten in het najaar. Als dat in het najaar oploopt dan stel ik me voor dat er contact wordt gezocht met de sportgroepen. Zo is dat al een paar keer gebeurd.'(2BG)

Opmerkelijk is dat sommige buurtbewoners helemaal niet weten dat de sportgroepen vertegenwoordigd worden in deze beheergroep. Daarnaast is het opvallend dat sommige bewoners ook een abonnement hebben bij de sportgroepen. Hierdoor hebben zij dus een dubbel belang. Ze

hebben zowel het belang om ongestoord te wonen, maar ook het belang om te kunnen blijven sporten bij hun sportgroep in het park.

'Dus in de bewonersgroep zit ook een aantal mensen met een abonnement.' (1TBCC)

Als er gekeken wordt naar het rainbow diagram (Chevalier & Buckles, 2008) kunnen de buurtbewoners op twee plekken worden geplaatst. Ten eerste worden zij het meeste beïnvloed. Hoe meer sportgroepen er zijn, hoe meer de buurtbewoners hier direct last van zullen hebben. Daarnaast hebben zij ook redelijk wat invloed. In de beheergroep overleggen zij met de gemeente en wordt er ingegrepen op het moment dat de bewoners veel overlast ervaren. Toch zijn zij niet de beslissende partij hierin waardoor zij gemiddeld invloed kunnen uitoefenen.

5.1.2 Sportgroepen

De volgende stakeholdergroep zijn de sportgroepen. Hun grootste belang is het kunnen blijven geven van sportlessen in het Griftpark. Hier vallen ook de deelnemers van de sportgroepen onder, omdat deze een abonnement bij de sportgroepen hebben en er dus vanuit kan worden gegaan dat zij hetzelfde belang hebben.

'Dus je kan je als ondernemer en als klant van die ondernemer machtiger voelen omdat het belang groter is maar je zit niet in een door de ondernemer gehuurde ruimte, je zit op openbaar terrein.' (5BB)

Het gaat bij deze sportgroepen voornamelijk om een financieel belang. Het zijn allemaal commerciële bedrijven die hun geld verdienen door het geven van lessen in de openbare ruimte. Hierdoor kunnen zij veel winst maken, omdat ze geen kosten hebben voor de locatie. Daarnaast is het Griftpark een centrale plek in de stad van Utrecht. De meeste sportlessen worden in dit park gegeven.

'Die vinden het leuk dat ze hier gratis met hun bedrijfje hun brood kunnen verdienen.' (2BG)

Voornamelijk respondenten vanuit de gemeente gaven aan dat de sportgroepen zelf verantwoordelijk zijn om alles in goede banen te leiden. Dat het hun eigen verantwoordelijk is om samen te werken en het zichzelf te laten reguleren. Oftewel, zelfregulering. Dit is om beperkende regels te voorkomen en om ervoor te zorgen dat de sportgroepen hun plek in het park kunnen behouden.

'Dat is ook de manier zoals het zou moeten gaan in onze ogen. Dat de buitensport aanbieders vanuit hun eigen verantwoordelijkheid zeggen van ja we willen hier fijn gebruik van maken maar dat moeten

we wel op zo'n manier doen dat we op een goede manier gebruik kunnen maken van de openbare ruimte. En met elkaar daar afspraken over maken.' (4GS)

Als er wordt gekeken naar het rainbow diagram (Chevalier & Buckles, 2008) worden de sportgroepen het meest beïnvloed als het gaat over de organisatie van sportgroepen in het park. Als er maatregelen worden genomen hebben zij hier als eerste last van. Daarnaast hebben ze ook een gemiddelde invloed, omdat de gemeente aan de kant staat van deze sportgroepen. De gemeente steunt de sportgroepen om sportstimulering te realiseren. Toch zijn de sportgroepen niet de beslissende partij.

5.1.3 Gemeente

Een volgende belangrijke stakeholdergroep is de gemeente Utrecht. De gemeente is namelijk eigenaar van het park, verzorgt het beheer en onderhoud en zij zijn de partij die beleid kunnen maken mocht dit nodig zijn. Het is voor hen van belang dat het park voor iedereen is. Dat iedereen op zijn manier ongestoord van het park gebruik kunnen maken.

'Het grootste belang is natuurlijk dat de gemeente als eigenaar, beheerder, onderhoud van het park, het heel belangrijk vindt dat het op een goede wijze gebruikt wordt.' (4GS)

Hiernaast heeft de gemeente Utrecht ook een groot maatschappelijk belang op het gebied van sport. De gemeente steunt namelijk sportondernemingen en wil graag dat er meer gesport wordt. Dit zal steeds meer ook in de openbare ruimte gebeuren. Er komt duidelijk naar voren dat de gemeente dit stimuleert, wat in lijn staat met de sportnota van de gemeente Utrecht van 2017-2020.

'Wat ik in ieder geval wel weet is dat de gemeente ons steunt in het bezetten van het park, vanuit de positiviteit en het gezondheidsaspect. Dus we mogen zeker niet het park beheersen, maar we mogen wel gebruik maken. Ze juichen dat juist toe.' (1TBCC)

Voornamelijk de buurtbewoners vinden dat de gemeente verantwoordelijk is om de sportgroepen beter te organiseren. De gemeente is immers de partij die regels of beperkingen kan opstellen. Ook is er meer samenwerking nodig tussen de sportgroepen en de gemeente, maar de gemeente moet hier het voortouw innemen.

'Op het moment dat je er geen afstemming of regie opzet als gemeente, ja dan komen er botsingen.' (5BB)

Als er wordt gekeken naar het rainbow diagram (Chevalier & Buckles, 2008) heeft de gemeente de meeste invloed op het organiseren van de sportgroepen. Zij zijn immer de partij die wetten en regels kunnen maken in dit park. Bovendien zijn zij de eigenaar van het Griftpark. Hoewel ze de meeste invloed hebben, zullen ze niet veel beïnvloed worden door de organisatie in het Griftpark. Zij zijn zelf niet in dit park aanwezig en kunnen alleen van bovenaf aansturen.

5.1.4 Recreanten

De laatste stakeholdergroep die vaak wordt genoemd zijn de recreanten. Hiermee worden alle mensen bedoeld die gebruik willen maken van het park. Dus bijvoorbeeld wandelaars, mensen die picknicken, studenten die barbecueën, families die de kinderboerderij bezoeken et cetera. De drukte van de sportgroepen hebben voornamelijk invloed op de vaste bezoekers. Mensen die bijvoorbeeld elke avond hun hond uitlaten in het park. Veel van de vaste bezoekers zijn dan ook de bewoners rondom het park.

Het zijn met name de vaste bezoekers. Die elke middag of avond met de hond komen of al twintig jaar in het park komen. (2BG)

In de zomer zijn er veel studenten in het park die in dit park samen komen. Dit zorgt voor meer drukte in het park. Toch zijn het meestal niet de studenten die last hebben van de sportgroepen. Vaker zijn het gezinnen met kinderen die niet langs de sportgroepen kunnen en overlast van deze groepen ervaren.

'Die willen gewoon op hun manier het park gebruiken. En die willen gewoon niet hebben, denk ik, dat ze niet kunnen wandelen. Dat ze aan de kant moeten omdat er iemand loopt te fluiten.' (3BRS)

Wat dan ook wordt gezien als het meest vervelend voor recreanten, zijn de sportgroepen die een grote kring vormen. Door het maken van deze kring kunnen mensen er niet door en worden ze letterlijk buiten gesloten. De sportgroepen gaan wel aan de kant als hier wat van gezegd wordt, maar het geeft een bepaald gevoel aan de bezoekers van het park.

'Als ze een grote kring maken rond de heuvel heb je het idee dat je dan door de kring heen moet. Je gaat je toch afvragen of dat niet te ver gaat. Ze gaan wel aan de kant hoor.' (2BG)

Als er wordt gekeken naar het rainbow diagram (Chevalier & Buckles, 2008) hebben de recreanten de minste invloed. Hoewel de recreanten met veel zijn, zijn het veel losse groepen. Het zal lastiger zijn om elkaar op te zoeken en samen invloed te hebben op het organiseren van de sportgroepen in het

Griftpark. Wel worden zij gemiddeld beïnvloed door de organisatie van de groepen. Zij zijn immers in het park aanwezig en worden voor een deel beïnvloed in het park zodra er veranderingen komen.

5.2 Stakeholder analyse

Voor alle genoemde stakeholders is de matrix van Lindenberg & Crosby (1981) ingevuld om het perspectief van de desbetreffende stakeholder te verduidelijken. Deze matrixen zijn te vinden in bijlage 8.3. Vervolgens zijn al deze matrixen samengevoegd, waarbij de meest genoemde antwoorden aan zijn gehouden om de tabel in te vullen. Dit is gedaan om een uiteindelijke stakeholder analyse uit te voeren. Deze wordt hieronder weergegeven:

Groep	Belang van de groep	Hulpmiddelen	Capaciteit voor mobilisatie van deze hulpmiddelen	Standpunt van de groep over het probleem.
Gemeente Utrecht	Een park dat voor iedereen toegankelijk is.	De gemeente is de beheerder van het park. Zij kunnen beleid of afspraken maken wanneer dat nodig is.	Hoe groter het maatschappelijke draagvlak, hoe meer middelen er kunnen worden ingezet door de gemeente.	Steunen de sportgroepen vanwege het positieve gezondheidsaspect en vergroting van de veiligheid in het park.
Omwonenden	Een park waar geen overlast van is.	Hebben inspraak in de beheergroep in samenwerking met de gemeente.	Hoe meer klachten van de omwonende, hoe eerder gemeente in zal grijpen.	Vinden dat er duidelijke afspraken gemaakt moeten worden met de sportgroepen.
Sportgroepen	Het kunnen blijven geven van sportlessen in het Griftpark, zij hebben hierbij een	Hebben veel leden en vaak zijn leden ook omwonende die inspraak hebben in de beheergroep.	Gemeente steunt de sportgroepen om mensen in de omgeving meer te laten bewegen.	Alle sportgroepen moeten naast elkaar kunnen bestaan.

	financieel belang.			
Recreanten	Ongestoord gebruik kunnen maken van het park.	Recreanten hebben net zoveel recht op het gebruik van alle delen van het park als de sportgroepen, hierbij kunnen zij in hun recht gaan staan.	Eigen middelen van de recreanten en hoeveel mensen aansluiten bij deze recreanten.	In het park moet er genoeg plek zijn voor iedereen die gebruik van het park wil maken.

Tabel 5.2.1 : Ingevulde matrix Lindenbergh & Crosby (1981), vertaald door Anouk Lammers.

In samenwerking met The Bootcampclub is de rainbow diagram ingevuld. The Bootcampclub heeft tijdens het interview aangegeven wie volgens hen beïnvloed wordt door regulering van sportgroepen in het Griftpark. Daarnaast hebben zij aangegeven wie er het meeste invloed heeft op deze regulering van sportgroepen in het Griftpark. Tijdens het interview met The Bootcampclub is de rainbow diagram erbij gepakt en hebben zij aangegeven welke partij op welke plek moet staan. Door middel van de antwoorden die zij in het interview hebben gegeven is de rainbow diagram ingevuld. Deze diagram wordt hieronder weergegeven:

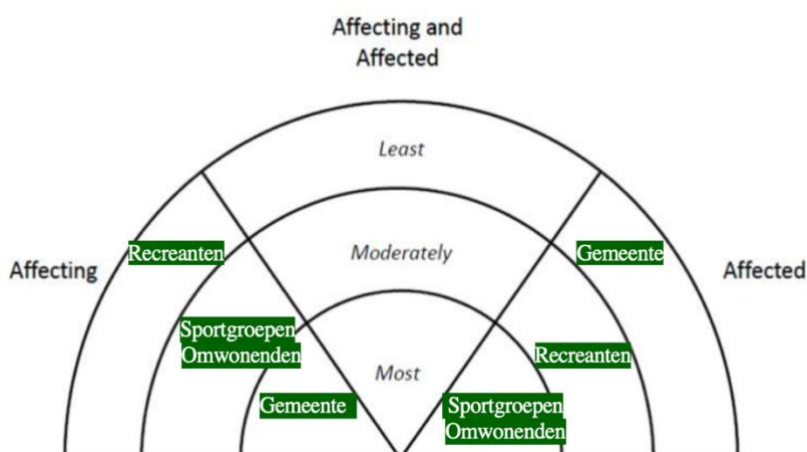

Diagram 5.2.2 : Rainbow Diagram Chevalier & Buckles (2008) ingevuld samen met The Bootcampclub.

5.2.1 Deelconclusie stakeholders en hun visie op (zelf)regulering.

De eerste deelconclusie kijkt naar de stakeholders die volgens The Bootcampclub onderscheiden worden en hoe deze stakeholders aankijken tegen de rol van (zelf)regulering van sportgroepen die het Griftpark als sportlocatie willen gebruiken.

Ten eerste wijst de Bootcampclub de Gemeente Utrecht aan, met als belang dat zij een park creëren dat voor iedereen toegankelijk is. De gemeente is de beheerder van het park en kan waar nodig beleid maken om het park te reguleren. Als er wordt gekeken naar de Rainbow Diagram (Chevalier & Buckles, 2008) heeft de gemeente hierdoor dan ook de meeste invloed op regulering in het park. Toch doen zij dit liever niet omdat het veel beleidscapaciteit kost. Bovendien stimuleren zij juist het sporten in de openbare ruimte. Het liefst ziet de gemeente dat de sportgroepen samenwerken en dus gebruik maken van zelfregulering. Dit zou veel beter werken omdat dit op een vrijwillige basis wordt gedaan. Op het moment dat niet alle sportgroepen hieraan mee willen werken moet de gemeente toch ingrijpen als het te druk wordt met sportgroepen. Hiervoor wordt meta-regulering als oplossing aangedragen, waarbij de sportgroepen met elkaar in contact worden gebracht door de gemeente om samen te werken.

Vervolgens worden omwonenden van het Griftpark aangewezen als stakeholder. Zij willen zonder overlast aan het park kunnen wonen. Bij te veel overlast klagen zij in de beheergroep en bij veel klachten zal de gemeente ingrijpen om de situatie in het park te reguleren. De omwonenden vinden dan ook dat de gemeente verantwoordelijk is voor het reguleren van de sportgroepen. Toch vinden zij het ook een goed initiatief dat er gebruik gemaakt wordt van zelfregulering, zolang alle sportgroepen zich aan de afspraken houden. Kijkend naar de Rainbow diagram (Chevalier & Buckles, 2008) worden deze omwonende het meest beïnvloed, omdat zij direct verschil merken bij verandering van de sportgroepen.

Dan zijn er nog de sportgroepen, waar The Bootcampclub zelf ook onder valt. Het belang van deze sportgroepen is het kunnen blijven geven van de sportlessen in het Griftpark. Zij verdienen namelijk hun geld met het geven van lessen in het park. Kijkend naar The Bootcampclub willen zij de situatie met de sportgroepen in het Griftpark graag zelf reguleren. Dit hebben zij ook al voor een groot deel geprobeerd met afspraken die zij met een aantal sportgroepen heeft gemaakt. Zij zijn namelijk bang dat als de gemeente ingrijpt, er beperkende regels kunnen komen over het geven van lessen in het Griftpark. Kijkend naar de Rainbow Diagram (Chevalier & Buckles, 2008) zullen de sportgroepen dan ook het meeste beïnvloed worden bij regulering.

Ten slotte behoren recreanten in het Griftpark tot stakeholders. Zij willen graag ongestoord gebruik kunnen maken van het Griftpark, omdat zij net zoveel recht hebben op alle delen van het park als de sportgroepen. Toch hebben zij het idee dat sportgroepen voelen meer recht te hebben op het gebruik van deze openbare ruimte, omdat de leden betalen om aan de sportlessen deel te nemen. Voor de recreanten maakt het niet uit op welke manier de sportgroepen gereguleerd worden, zolang zij maar ongestoord het park kunnen gebruiken. Kijkend naar de Rainbow Diagram van Chevalier & Buckles (2008) hebben deze recreanten de minste invloed op de regulering in het park.

5.3 Situatie in het Griftpark

Als er wordt gekeken naar de sportgroepen in het Griftpark, zijn deze redelijk constant. Het hele jaar door zijn er verschillende clubs die er hun sportlessen geven. In de zomer worden er iets meer lessen aan toegevoegd, maar er is geen drastische verandering in het aantal lessen dat er wordt aangeboden. Wel is het in de zomer een stuk drukker met andere gebruikers van het park. Hierdoor komen er vaak dan ook pas conflicten, omdat de verschillende gebruikers elkaar in de weg lopen.

'Maar het wordt pas druk in de mooie maanden: april tot en met oktober. Dus die mogelijke conflicten die treden pas op in die maanden.' (2BG)

5.3.1 Geluidsoverlast

De vaakst genoemde vorm van overlast is die van geluid. Zo maakt niet alleen een groep met veel sporters geluid, maar ook de trainer zelf is de hele tijd aan het aanmoedigen. Ook is er in het verleden gebruik gemaakt van fluitjes of muziek. De buurtbewoners hebben hier het meeste last van. Ook geven buurtbewoners aan dat dit met name in het weekend erg vervelend is, als ze op hun zondag willen uitslapen worden ze wakker van het geluid van de sportgroepen. Een belangrijk punt voor de gemeente aangezien deze volgens Omgevingsvisie.utrecht.nl (z.d.) streven naar zo min mogelijk overlast van gebruik van de openbare ruimte.

'Wat ik wel van mensen hoor die met hun huis direct aan het park wonen, bijvoorbeeld mijn overburen. Dat die wel klagen. Dat er in het weekend heel hard geschreeuwd wordt en met fluitjes.'(3BRS)

'Ik heb al een aantal bewoners horen schreeuwen vanuit hun tuinen dat ze de muziek uit moeten zetten en ergens anders moeten sporten.'(1TBCC)

Daarnaast is er een groot aantal sportgroepen die bij slecht weer uitwijkt naar parkeergarages van de appartementencomplexen rond het park. Naast dat dit voor enorm veel geluid in de complexen zorgt dat door de hele garage galmt, is dit ook gewoon erg gevaarlijk omdat auto's de mensen niet verwachten.

'Ik denk dat je het kan samenvatten als dat de sportgroepen veel lawaai maken. Veel lawaai en het hangt ook heel erg af van waar het park is en er zitten gewoon heel dicht huizen omheen. Dit is een stukje gras omwikkeld door huizen. Dus maak je meer lawaai en kunnen meer mensen dat horen.' (5BB)

5.3.2 Veel sportgroepen

Misschien wel de grootste oorzaak van alle overlast is dat er simpelweg erg veel sportgroepen aanwezig zijn. Hoeveel groepen er precies zijn is onduidelijk, maar volgens de beheerder van het Griftpark zijn er in ieder geval 37 zzp'ers aanwezig die sportlessen geven in het park. Dat zijn verschillende soorten sportgroepen, maar de bootcampgroepen worden toch het meeste gezien. Daarnaast zijn er veel hardlooptroepen en zwangeren gymnastiek aanwezig in het park. Al met al nemen ze veel plaats in beslag wat zorgt voor hinder van andere gebruikers.

'Het zijn er wel heel veel en ze nemen veel openbare ruimte in beslag die dan niet meer door andere gebruikers gebruikt kan worden.' (5BB)

'Ik weet dat er behoorlijk veel met name bootcampclubs actief zijn. Die echt de hele dag door er zijn.' (7WV)

5.3.3 Druk in het park

Nu is het niet alleen druk met sportgroepen in het park maar wordt het in het algemeen steeds drukker in het park. In de nota sportvisie 2017-2020 (Gemeente Utrecht) wordt ook gesproken over het stijgend aantal sporters, doordat er een grote stroom aan nieuwe inwoners is. De gemeente geeft ook aan dat de grote stroom aan nieuwe inwoners zal zorgen voor een grotere druk op het park. Er komen steeds meer mensen in het park met verschillende behoeftes en belangen, dit kan zorgen voor conflicten in het park.

Volgens stadssocioloog Deben is het in veel binnensteden drukker dan ooit in de openbare ruimte. Iets wat in Utrecht dus alleen maar meer zal opspelen de komende jaren. Wat hierbij volgens de theorie van belang is, is dat het nodig is om de kwaliteit van de ruimte meer aandacht te geven, zodat alles in goede banen kan lopen (Deben, 2007).

'Niet rond alleen rond het Griftpark maar er worden ook ontzettend veel nieuwe woningen gebouwd in Utrecht. Dus de druk op de bestaande stad wordt groter. Dus ook de druk op de openbare ruimte, met allerlei verschillende gebruikers, wordt ook groter.'(4GS)

'Ja maar dat komt door allemaal dingen die er al zijn. Ik heb niet het idee dat er alsmaar nieuwe dingen zijn. Iedereen houdt zijn adem in omdat er al zoveel is. Ook gewoner bezoekers, steeds meer mensen ontdekken het park. In Nederland is het één van de drukst bezochte parken geloof ik.'(5BB)

5.3.4 Mensen kunnen er niet langs

Een ander vervelend punt waar veel gebruikers van het Griftpark achter komen, is dat ze hun route moeten wijzigen omdat ze er niet langs kunnen. Zoals eerder genoemd zijn er erg veel sportgroepen en worden dit er ook steeds meer. Hierdoor nemen de groepen veel plek in gebruik waardoor mensen het gevoel krijgen er niet langs te kunnen en te weinig plek in het park te hebben.

'Dat als ik in het park loop ik nogal vaak mijn route moet wijzigen omdat er groepen bezig zijn.'(6BV)

5.3.5 Deelconclusie inzichten van de literatuur over (zelf)regulering in de publieke ruimte.

De volgende deelconclusie gaat over de inzichten vanuit de literatuur over de rol van (zelf)regulering voor het gebruik van de publieke ruimte. Ten eerste is het hierbij belangrijk hoe de publieke ruimte wordt gedefinieerd. Volgens stadsocioloog Deben (2007) wordt de openbare ruimte gekenmerkt als een ruimte die geen particulier bezit is, ruimte waarop niet één persoon of specifieke groep het recht heeft om dit te claimen. Bij publieke ruimte gaat het om straten, parken, pleinen, binnenterreinen, bruggen en waterwegen. Hierbij hoeft (tenzij anders aangegeven door de gemeente) geen formeel toestemming worden gevraagd om deze ruimte te gebruiken.

Voor het gebruik van de openbare ruimte is er geen beleid, tenzij er een (dreigende) verstoring is van de openbare ruimte (Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu, z.d.). In veel binnensteden in Nederland wordt de druk op de openbare ruimte groter. Hierom is er meer aandacht nodig voor kwaliteit, om alles in goede banen te leiden (Deben, 2007). Ook in de openbare ruimte in Utrecht zal de druk steeds meer toenemen (Gemeente Utrecht, 2017). Toch streeft de gemeente naar zo min mogelijk overlast in de openbare ruimte (Omgevingsvisie, utrecht.nl, z.d.).

Op het moment dat de gemeente eigenaar is van de openbare ruimte, kan de gemeente voor het gebruik een privaatrechtelijke toestemming eisen. Daarnaast kan de gemeente deze ruimte reguleren, door dit afhankelijk te maken van een vergunning of door een verbod op te leggen. Deze toestemmingen/vergunningen/ontheffingen in de openbare ruimte kunnen later aan de gebruikers worden opgelegd mocht de gemeente dit nodig vinden (BlNG,z.d.). De gemeente kan dus regels en wetten opleggen op de openbare ruimte, wat wordt verstaan onder conventionele regulering. Zolang die er niet zijn, zijn gebruikers vrij om zelfregulering toe te passen (Coglianese & Mendelson, 2010).

5.4 (Zelf)regulering

Bij regulering wordt snel gedacht aan de conventionele vorm (Coglianese & Mendelson, 2010) van regulering, waarbij de overheid alle controle heeft. Voornamelijk wordt gedacht aan beperkende regels, wetten of vergunningen. Dit lijkt dus meer op de definitie van Meier (1985), waarbij de regering pogingen doet om gedrag te controleren. Zelfregulering kwam een stuk minder naar voren uit de antwoorden van de respondenten, maar werd vaak juist wel als een positieve oplossing gezien.

'Ja regulering is een set aan regels die voor iedereen duidelijk zijn. Dus in de vorm van afspraken of wettelijke regels. Dat er een hele set komt aan wat er wel en niet komt in het park. Dat zij ook weten wat er wel en niet mag en we ze erop kunnen aanspreken als ze die grenzen over gaan.'(6BV)

'Het is beheersen hoeveel clubs er actief zijn. Want de ene club geeft veel meer lessen dan de andere. Dus het gaat dan meer over het aantal keer dat een les gegeven zou mogen worden.'(7WV)

5.4.1 Regulering

De eerste vorm van regulering van de sportgroepen die vaak werd genoemd, zijn vergunningen. Gefocust op regulering vanuit de overheid en hierbij dus een conventionele vorm. Als er gekeken wordt naar het Handboek openbare ruimte (BlNG, z.d.) heeft de gemeente inderdaad de mogelijkheid om een vergunning op te leggen voor het bijzonder gebruik van de openbare ruimte. Deze vorm wordt voornamelijk genoemd door buurtbewoners. Waarbij de sportgroepen een vergunning moeten aanvragen om les te kunnen geven in het park. Zoals uit de theorie al voorspeld (Paragraaf 3.4.2) geven ook de respondenten aan dat als er vergunningen komen, er ook controle moet zijn. Coglianese & Mendelson (2010) zeggen dan ook aan dat er veel negatieve kanten zitten aan deze vorm van regulering. Voornamelijk gemeentelijke respondenten laten weten dat dit bijna niet haalbaar is, vanwege de hoge kosten die dit soort controle met zich meebrengt. Bovendien is onduidelijk hoeveel groepen er opereren in het Griftpark, dit moet dus eerst ook duidelijk zijn.

'Ze hebben nog geen plan om vergunningen te maken. De bewoners en woonstichtingen zijn hier wel om aan het vragen. '(2BG)

'Als ik gemeente was zou ik dat wel overwegen. Het is alleen heel moeilijk om daar handhaving op te zetten denk ik.' (5BB)

Daarnaast kan regulering van de sportgroepen ook worden gerealiseerd middels handhaving. Hierbij letten de buitengewoon opsporingsambtenaren (BOA'S) meer op in het park en zullen de sportaanbieders aanspreken op ongewenst gedrag. Ook kunnen politieagenten boetes uitdelen in het park. Op het moment is er al handhaving in het Griftpark aanwezig, maar dit is alleen om te zorgen dat mensen zich volgens de regels van het park gedragen. Er waren bijvoorbeeld sportgroepen met een autootje door het park aan het rijden, dit wordt dan door de handhaving opgepakt. Toch zouden buurtbewoners en gemeente willen dat er ook meer gehandhaafd wordt op regels die in de beheergroep zijn afgesproken.

Als er dan in een park dingen niet goed lopen dan moet je kijken welke oplossingen je met elkaar kunt bereiken. Dan zal je de aanbieders daarop moeten aanspreken die de andere mensen in de weg zitten.(4GS)

'We hebben natuurlijk dat parkoverleg maar ik denk dat heel veel ook binnen de gewone handhaving van de regels valt. Het vrijlaten van de paden, geen gebruik maken van geluidsinstallaties. Ik heb ze wel eens met autootjes in het park gezien. Het zijn allemaal gewoon regels van het park die overtreden worden en daar kan natuurlijk de handhaving ook gewoon een rol bij spelen.'(6BV)

De laatste vorm die respondenten zien als goede vorm van regulering is alleen sporten op bepaalde plekken. Dat er bepaalde plekken worden aangewezen waar alleen sportgroepen opereren, zodat er genoeg ruimte is voor andere gebruikers. Hierbij moet worden gezegd dat veel sportgroepen al wel uitwijken naar andere plekken rondom het park op drukke dragen. Daarnaast is er een kans dat als er alleen gesport mag worden op bepaalde plekken, het op deze plekken erg druk wordt met sportgroepen. Waardoor er conflicten tussen de sportgroepen kunnen ontstaan.

'Terwijl reguleren natuurlijk ook kan zijn dat je in bepaalde plekken in het park wel kan sporten en in andere niet. Het grote grasveld heeft dit al voor evenementen het hele park heeft een bepaalde

bestemming voor alles. Dus op die manier kan je kijken naar een plaats voor sport. Dat kan je dan reguleren door te zeggen van dit zijn de zones waar je mag sporten en andersom. Dan kan je dat op die manier reguleren.'(4GS)

5.4.2 Zelfregulering

Doordat het onduidelijk is voor de gemeente hoeveel sportgroepen er in het park opereren, kan meta- of zelfregulering een uitkomst zijn. Op het moment dat de overheid niet alle toegang tot informatie heeft is het volgens Coglianesse & Mendelson (2010) effectiever om een alternatieve vorm van regulering te gebruiken.

Alle respondenten uit dit onderzoek zagen zelfregulering als een goede, of zelfs de beste, vorm van regulering. Hierbij wordt bedoeld dat de sportaanbieders samenwerken en afspraken maken om het gebruik van het park door deze groepen te reguleren. Een aantal respondenten vond dan ook dat de sportgroepen hier zelf verantwoordelijk voor zijn. Deze zelfregulering werkt volgens de theorie (Mascini, 2003) ook het beste op het moment dat de bedrijven zich verantwoordelijk voelen. Iets dat in deze casestudy duidelijk aan de orde is, kijkend naar het belang van de sportgroepen. Daarnaast werkt zelfregulering volgens Mascini (2003) het beste bij homogene bedrijven, wat in dit geval ook in zekere zin het geval is. Er zijn verschillende sportgroepen die misschien een andere vorm van sport uitvoeren, maar allemaal op dezelfde manier opereren. Een voorwaarde voor deze zelfregulering is wel dat alle sportgroepen meewerken aan deze zelfregulering. Op dit moment heeft The Bootcampclub een aantal gedragsregels opgesteld. Deze gedragsregels zijn te vinden in bijlage 8.2. Het probleem hierbij is dat niet alle aanbieders in het Griftpark hieraan mee wilden werken. Doordat niet alle partijen willen tekenen voor deze afspraken, blijven er klachten komen van overlast van sportgroepen.

'Kijk ik vind dat van de bootcampaanbieders wel een hele goede ontwikkeling. Omdat de aanbieders gezamenlijke afspraken maken en dan communiceren. Dat is natuurlijk veel beter dan om overal bordjes op te gaan hangen, in mijn ogen.' (4GS)

'Ik denk allebei. Ik denk dat als je er samen uitkomt dan is dat het meest positieve. Ik geloof in persoonlijk contact hierbij. Meer dan de overheid erbij halen. Als je goed overleg hebt met die groepen en andere gebruikers en je kent elkaar en je maakt afspraken. Dan denk ik dat dat uiteindelijk het beste werkt.'(7WV)

Toch willen de stakeholders dat de partijen gaan samenwerken en samen afspraken maken. Er wordt dan ook gesproken over samenwerking tussen de sportgroepen met een duwtje in de rug vanuit de overheid. Dat de gemeente kan helpen om de sportgroepen elkaar te laten opzoeken en samen afspraken te maken. Als dit teruggekoppeld wordt aan de theorie kan dat worden gezien als een vorm van meta-regulering (Coglianese en Mendelson ,2010), waarbij de overheid controle heeft over het samenwerken van de partijen. Dit staat ook in lijn met de veranderlijke rol van de overheid, waarbij de overheid meer als opdrachtgever voor regulering wordt gezien dan als regulator zelf (Steve Bundred, 2006).

'Anders moet de overheid van boven allemaal gedragsregels opleggen. Dit kost ten eerste allemaal capaciteit, beleids capaciteit. Daarnaast is het veel beter als het vanuit de aanbieders zelf komt. Maar als dat niet komt, ja dan zullen er andere afspraken over gemaakt moeten worden.'(4GS)

'Ja samenwerking kan je niet afdwingen. Als je dat wel doet krijg je nog een verkeerde vorm. Ik zie niet een dwangmiddel gelijk. Behalve dat wij als gemeente ingrijpen en eisen gaan stellen zodat ze wel samen moeten werken, omdat er gewoon een beperkte mogelijkheid komt.'(7WV)

5.4.3 Deelconclusie regulering en zelfregulering volgens de literatuur.

Deze deelconclusie gaat over de karakterisering van regulering en zelfregulering, volgens de literatuur. De eerste definitie van regulering die naar voren komt uit het onderzoek is die van Meier (1985), waarbij de regering probeert het gedrag van burgers, bedrijven en sub-overheden te controleren. In het onderzoek kwam naar voren dat veel respondenten ook direct van deze definitie uit gingen. Zoals in de literatuurreview aangegeven wordt in dit onderzoek de definitie van Hood & Scott (2000) aangehouden. Hierbij hoeft de regulator niet per se een overheidsinstantie te zijn, waardoor het beter aansluit bij dit onderzoek met de verschillende vormen van regulering. Het gaat bij deze definitie om elke organisatie die gezag heeft over een andere organisatie waarvan het gedrag moet worden veranderd. Waarbij de gezaghebbende organisatie toezicht heeft op het uitgevoerde gedrag. Wat betreft de vormen die onder regulering vallen, is een tweedeling gemaakt: Regulering waarbij de overheid alle verantwoordelijkheid heeft en regulering zonder te veel sturing van de overheid.

-

Onder deze eerste vorm van regulering valt conventionele regulering (Coglianese & Mendelson, 2010), waarbij de overheid regels en wetten maakt om te reguleren. Volgens Bundred (2006) wordt deze vorm van regulering steeds minder gebruikt, omdat de rol van de overheid verandert. De overheid wordt niet langer gezien als dienstverlener, maar meer als opdrachtgever voor diensten. Daarnaast is

er bij conventionele regulering handhaving nodig, waardoor het erg duur wordt. Iets wat voornamelijk respondenten vanuit de gemeente bevestigen.

Naast regulering vanuit de overheid zijn er ook vormen zonder te veel sturing vanuit de overheid. Deze vormen zijn het meest effectief op het moment dat de overheid geen gemakkelijke toegang heeft tot informatie over het probleem. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen vrijheid en controle. Met vrijheid wordt zelfregulering bedoeld, waarbij regulering afhankelijk is van de samenwerking van individuele bedrijven (Coglianese & Mendelson, 2010). Deze vorm werkt beter als bedrijven dit vaker hebben gedaan en zich verantwoordelijk voelen (Bernstein & Cashore, 2007). Bovendien is het makkelijker om samen te werken op het moment dat bedrijven homogener zijn (Mascini, 2013).

De andere vorm van regulering zonder te veel sturing vanuit de overheid, is meta-regulering. Deze vorm wordt gezien als 'command and control'-regulering (Coglianese, 2007). Hierbij is de overheid toezichthouder voor het samenwerken van individuele bedrijven om de situatie te reguleren. Deze vorm wordt ingezet op het moment dat bedrijven zich niet verantwoordelijk voelen om samen te werken of het nog niet vaker hebben gedaan. De overheid stuurt bij meta-regulering dus aan op zelfregulering.

5.5 Genomen maatregelen

The Bootcampclub heeft dus het voortouw genomen in het nemen van maatregelen, om de sportgroepen in het Griftpark te organiseren. In totaal hebben zeven sportaanbieders in het Griftpark afspraken gemaakt waarbij ze zich houden aan de gestelde gedragsregels. Bovendien hebben de sportgroepen een vertegenwoordiger aangewezen die af en toe bij de beheergroep aanwezig is. Deze vertegenwoordiger is aanwezig bij dit overleg op het moment dat er problemen zijn met de sportgroepen in het park.

'Ik denk een jaar of vier geleden, toenmalig franchisenemer van The Bootcampclub regio Utrecht en Amersfoort zijn gedragsregels opgesteld in samenwerking met de gemeente en de buurtbewoners. Over hoe wij met elkaar vinden hoe onze trainers ons moeten gedragen in het park.' (1TBCC)

'De vertegenwoordiger van die sportgroepen is wel meerdere keren bij dat overleg geweest. Ik weet wel dat er aan de noordkant van het park er regelmatig overleg is met politie en beveiliging, op het wijkbureau zijn er overleggen geweest.' (6BV)

5.5.1 Geen maatregelen

Niet alle stakeholders waren op de hoogte van de afgesproken gedragsregels tussen een deel van de sportgroepen. Een aantal geeft dan ook aan dat er geen maatregelen zijn genomen in het park en er geen regels afgesproken zijn waar zij van op de hoogte zijn. Terwijl deze stakeholders dit wel allemaal een goed initiatief vinden.

'Nee want wij zijn van beheer en wij benoemen problemen bij het wijkbureau maar ik heb begrepen dat er geen maatregelen zijn genomen.'(2BG)

'Volgens mij wordt het gewoon gedoogd, het is openbare ruimte dus het mag door iedereen gebruikt worden tenzij er sprake is van overlast. Bij mijn weten wordt er niet op gehandhaafd dat het niet mag en ik ken niet de melding cijfers uit mijn hoofd, die krijgen wij niet binnen.'(7WV)

5.5.2 Afspraken tussen sportgroepen

Een groter deel van de stakeholders bleek wel op de hoogte te zijn van de afspraken tussen de sportgroepen. Hierbij worden de sportgroepen ook gezien als de partij die hun verantwoordelijkheid hierin moeten nemen. Wel zijn deze afspraken soms niet helemaal helder voor alle trainers omdat de sportgroepen het niet goed naar hun trainers communiceren. Hier valt volgens de respondenten dan ook nog winst te halen.

'Maar we hebben toen wel contact gezocht met een aantal concurrenten, concullega's die hetzelfde werk doen in hetzelfde park. Hetzij een Becky's bootcamp, zwanger en fit en nog meer van dit soort partijen. Wij hebben ze toen bij ons op kantoor uitgenodigd voor een drie of viertal sessies om deze gedragsregels ook door te nemen.'(1TBCC)

'Wat ook handig is, ze hebben daarvoor een netwerk gestart. Ze hebben elkaar opgezocht. Zo kunnen wij dat netwerk aansluiten. Als wij vragen hebben. Het is heel fijn dat er wat meer organisatie op dat terrein komt zeg maar.'(4GS)

'Maar er zijn aan de andere kant ook afspraken gemaakt dat ze andere bezoekers niet hinderen en geen lawaai veroorzaken. Dat hinderen dat moeten ze nog wat beter bespreken denk ik want dat gebeurt dus wel.'(6BV)

5.5.3 Afspraken in beheergroep

Naast de afspraken die de sportgroepen hebben gemaakt met elkaar, zijn er ook afspraken in de beheergroep gemaakt. De beheergroep is in samenwerking met het wijkbureau van de gemeente en de buurtbewoners van het Griftpark in het leven geroepen. Waarbij alle stakeholders van het Griftpark iets kunnen zeggen over de activiteiten in het park. Ook de vertegenwoordiger van de sportgroepen is hier af en toe aanwezig. Bij klachten vanuit de buurtbewoners worden deze besproken met de vertegenwoordiger en worden er afspraken gemaakt om de situatie te verbeteren. De vertegenwoordiger communiceert dit dan weer aan de sportgroepen en deze worden dan geacht zich aan de nieuwe afspraken te houden.

'Nee er is een beheergroep Griftpark dat is door de gemeente bij elkaar geroepen. Daar zijn verschillende groepen vertegenwoordigd. Als wij met elkaar vinden dat het te gek wordt met de bootcampclubs dan nodigen we ze uit en bespreken we wat dingen. Dan wordt het vaak ook wel bijgesteld.'(5BB)

'Nou ik weet niet of er echt regels voor zijn, maar er zijn in die beheergroep van het park wel afspraken gemaakt. Over geluidsoverlast en over het gebruik van paden en trappen. Dat ze rekening moeten houden met andere gebruikers. Ook dat ze de sportvelden wel mogen gebruiken als ze vrij zijn maar er geen kinderen vanaf mochten jagen. Dat is in het verleden dus wel gebeurd.'(6BV)

5.5.4 Uitwijken naar andere plekken

Voornamelijk op zomeravonden wijken de sportgroepen uit naar andere plekken. Ze verplaatsen zich bijvoorbeeld naar de Voorveldse Polder of het Marjon Bosshardtplantsoen. Over het uitwijken naar andere plekken zijn geen afspraken gemaakt, maar dit gebeurt automatisch. In het Griftpark is het tijdens de zomeravonden zo druk dat sporten er bijna niet mogelijk is. De overlast is dan te groot voor de andere gebruikers van het park. Bovendien wordt er veel gerookt en gebarbecued, wat ongezond is tijdens het sporten.

'Ik zag ook groepjes die hier aan het sporten waren ga nu naar een parkje hierachter. Als het hier te druk wordt gaan ze ook naar de Voorveldse polder.' (2BG)

'Puur om de overlast te verminderen, maar ook omdat het zeer ongezond is om al die rook en barbecue lucht in te ademen als je aan het sporten bent. Dan willen wij nog wel eens uitwijken naar het Marjon Bosshardtplantsoen.' (1TBCC)

5.6 Verbetering

Een belangrijk verbeterpunt voor de sportgroepen in het Griftpark is de samenwerking. De zelfregulering die wordt toegepast is een goed alternatief, maar niet alle sportgroepen willen hieraan deelnemen. Bovendien is het onduidelijk hoeveel sportgroepen er precies aanwezig zijn in het park. Er kan dus verbetering komen in het identificeren van de sportgroepen en het samenwerken tussen meer sportgroepen.

'Daar is verbetering in samenwerking tussen die clubjes. We hebben toen die clubjes bereid gevonden om met ons samen te werken, maar er hebben ook heel veel nee gezegd. Dat komt natuurlijk omdat zij ons als bedreiging ervaren. En het niet prettig vinden om met ons samen te werken omdat wij veel aanbieden, dat is jammer. Daar is verbetering te vinden.'(1TBCC)

5.6.1 Communicatie

Een ander groot punt voor verbetering is de communicatie. De communicatie kan volgens de respondenten op een aantal plekken verbeteren. Ten eerste de communicatie van de sportgroepen naar de trainers. Nu de sportgroepen samenwerken worden er steeds nieuwe afspraken gemaakt. Wat hierin kan verbeteren is het communiceren van deze afspraken naar trainers. Of als er nieuwe trainers zijn bij deze sportgroepen, ze niet van de regels afweten. Daarnaast is er verbetering te vinden in de communicatie tussen de buurtbewoners en sportgroepen. Buurtbewoners weten niet altijd wie ze moeten aanspreken, waardoor soms de verkeerde partij de schuld ergens van krijgt. Bovendien geven de buurtbewoners aan dat de sportgroepen vaker bij de overleggen moeten zijn, om snel dingen te kunnen bespreken. Volgens hen is het sowieso belangrijk dat er goed moet worden gecommuniceerd tussen gemeente, buurtbewoners en sportgroepen.

'Dus ik zou zeggen ga gewoon aan tafel zitten met die bedrijven en mensen van de gemeente om het gesprek over te beginnen.'(3BRS)

'Ik zou het heel prettig vinden als er regelmatig een vertegenwoordiging is in dat overleggroepje. Dan heb je toch communicatiekanalen zonder meteen de politie erbij te halen. Dat je goed in gesprek blijft.'(6BV)

5.6.2 Iets terugdoen voor de buurt

Een laatste genoemde oplossing is iets terugdoen voor de buurt. Dit gaat voornamelijk om geld, dat de sportgroepen iets bijdragen dat het park verbetert. Hierdoor ontstaat er een win-win situatie, waarbij de sporters een betere plek hebben om te sporten en de buurtbewoners blij zijn met het onderhoud dat wordt gedaan. Maar niet alleen geld is hierin belangrijk. Het laten zien van waardering geeft al een heel ander signaal af zeggen de buurtbewoners.

'Maar dat de bedrijven een soort sponsor worden van het Griftpark. Dus dat je het geld dat zij moeten betalen ook terugziet. Dat het niet anoniem in de gemeentekas glijdt maar dat je laat zien wat er mee gedaan wordt. In het park voor de mensen. Dat kan denk ik ook heel erg bijdragen aan meer begrip voor deze groepen.'(3BRS)

'Als je op dat moment een antwoord zou kunnen krijgen van er zijn dertig bootcamps die allemaal 100 Euro voor gebruik betalen want ze hebben ook inkomsten. Moet je kijken wat een inkomsten je daarmee genereert en hoeveel onderhoud extra je daarop kan zetten. Dan is iedereen blij, ook die sporters, want er is minder onkruid en de tegels liggen recht. Dan is het een win-win voor iedereen denk ik.'(5BB)

5.6.3 Deelconclusie Griftpark als publieke ruimte voor sportgroepen.

In de laatste deelconclusie wordt er gekeken naar de implicaties van de stakeholderanalyse voor The Bootcampclub om het Griftpark als publieke ruimte voor sportgroepen te kunnen blijven gebruiken. Het belangrijkste volgens de stakeholders is hierbij dat alle sportgroepen meewerken aan de afspraken die er gemaakt zijn met verschillende sportgroepen in het Griftpark. Zo kunnen alle sportgroepen deelnemen aan de zelfregulering die The Bootcampclub is gestart. Op dit moment werken niet alle sportgroepen die in het Griftpark sportlessen geven hieraan mee. Hierbij is het belangrijk dat duidelijk is welke sportgroepen er allemaal opereren in het Griftpark. Tot nu toe is hier nog geen duidelijk overzicht van, al is Sport Utrecht hier wel mee bezig. Als er goede afspraken tussen de sportgroepen gemaakt blijven worden en iedereen hieraan meewerkt, kunnen de sportgroepen goed in het Griftpark blijven bestaan.

Volgens de omwonende van het Griftpark en de sportgroepen kan er ook nog meer aan de communicatie worden gewerkt van de sportgroepen. Zo weten de omwonenden ten eerste niet goed welke sportgroep zij moeten aanspreken, als er iets van overlast is. Daarnaast zijn trainers niet altijd op de hoogte van de afspraken die er zijn gemaakt tussen de sportgroepen, wat zorgt voor ergernissen

bij de omwonende. De sportgroepen moeten dit dus goed blijven communiceren naar nieuwe maar ook bestaande trainers.

Ten slotte vinden gemeente en omwonenden het fijn als er iets terug gedaan wordt voor de buurt door de sportgroepen. Ze willen dat de sportgroepen iets bijdragen aan het park, bijvoorbeeld voor onderhoud van het park. Zo hebben zowel de sporters als de omwonenden profijt van een onderhouden park. Bovendien laten de sportgroepen op deze manier waardering zien aan de buurt voor het gebruiken van het Griftpark voor hun sportactiviteiten.

Hoofdstuk 6 – Conclusie

6.1 Antwoorden deelvraag 1

1. Hoe kan regulering en zelfregulering vanuit de literatuur gekarakteriseerd worden?

Voor regulering zijn er verschillende definities. Vele gaan uit van regulering vanuit de overheid. Hierbij probeert de overheid het gedrag van burgers, bedrijven en sub-overheden te controleren (Meier, 1985). In dit onderzoek wordt er gekeken naar regulering waarbij de overheid niet alle controle hoeft te hebben, omdat er ook naar zelfregulering wordt gekeken. Daarom wordt hier de definitie van Hood & Scott (2000) aangehouden. Volgens hen 'hoeft de regulator niet per se een overheidsinstantie te zijn, maar gaat het om elke organisatie die gezag heeft over een andere organisatie waarvan het gedrag moet worden veranderd'. Hierbij heeft de gezaghebbende organisatie toezicht op het uitgevoerde gedrag.

Onder regulering vallen verschillende vormen, in dit onderzoek is er een tweedeling gemaakt: regulering waarbij de overheid alle verantwoordelijkheid heeft en regulering zonder te veel sturing van de overheid. Onder deze eerste vorm van regulering valt conventionele regulering (Coglianese & Mendelson, 2010), waarbij de overheid regels en wetten maakt om te reguleren. Volgens Bundred (2006) wordt deze vorm van regulering steeds minder gebruikt, omdat de rol van de overheid verandert. De overheid wordt niet langer gezien als dienstverlener, maar meer als opdrachtgever voor diensten. Daarnaast is er bij conventionele regulering handhaving nodig, waardoor het erg duur wordt. Iets wat voornamelijk respondenten vanuit de gemeente bevestigen.

Daarnaast zijn er vormen van regulering zonder te veel sturing van de overheid. Deze zijn het meest effectief op het moment dat de overheid geen gemakkelijke toegang heeft tot informatie over het probleem. Ten eerste zelfregulering, waarbij regulering afhankelijk is van de samenwerking van individuele bedrijven (Coglianese & Mendelson, 2010). Deze vorm werkt beter als bedrijven dit vaker hebben gedaan en zich verantwoordelijk voelen (Bernstein & Cashore, 2007). Bovendien is het makkelijker om samen te werken op het moment dat bedrijven homogener zijn (Mascini, 2013).

De andere vorm van regulering zonder te veel sturing vanuit de overheid, is meta-regulering (Coglianese, 2007). Hierbij is de overheid toezichthouder voor het samenwerken van individuele bedrijven om de situatie te reguleren. Deze vorm wordt ingezet op het moment dat bedrijven zich niet verantwoordelijk voelen om samen te werken of het nog niet vaker hebben gedaan. De overheid stuurt bij meta-regulering dus aan op zelfregulering.

6.2 Antwoord deelvraag 2

2. Welke inzichten bestaan er in de literatuur over de rol van (zelf)regulering voor het gebruik van publieke ruimte?

Om deze vraag te beantwoorden wordt ten eerste de publieke (ook wel openbare) ruimte gedefinieerd. Volgens stadssocioloog Deben (2007) wordt de openbare ruimte gekenmerkt als een ruimte die geen particulier bezit is, ruimte waarop niet één persoon of specifieke groep het recht heeft om dit te claimen. Het gaat hier om straten, parken, pleinen, binnenterreinen, bruggen en waterwegen. Hierbij hoeft (tenzij anders aangegeven door de gemeente) geen formeel toestemming worden gevraagd om deze ruimte te gebruiken.

Voor het gebruik van de openbare ruimte is er geen beleid, tenzij er een (dreigende) verstoring is van de openbare ruimte (Rijksinstituut voor volksgezondheid en milieu, z.d.). In veel binnensteden in Nederland wordt de druk op de openbare ruimte groter. Hierom is er meer aandacht nodig voor kwaliteit, om alles in goede banen te leiden (Deben, 2007). Ook in de openbare ruimte in Utrecht zal de druk steeds meer toenemen (Gemeente Utrecht, 2017). Toch streeft de gemeente naar zo min mogelijk overlast in de openbare ruimte (Omgevingsvisie, utrecht.nl, z.d.).

Op het moment dat de gemeente eigenaar is van de openbare ruimte, kan de gemeente voor het gebruik een privaatrechtelijke toestemming eisen. Daarnaast kan de gemeente deze ruimte reguleren, door dit afhankelijk te maken van een vergunning of door een verbod op te leggen. Deze toestemmingen/vergunningen/ontheffingen in de openbare ruimte kunnen later aan de gebruikers worden opgelegd mocht de gemeente dit nodig vinden (BInG, z.d.). De gemeente kan dus regels en wetten opleggen op de openbare ruimte, wat wordt verstaan onder conventionele regulering. Zolang die er niet zijn, zijn gebruikers vrij om zelfregulering toe te passen (Coglianese & Mendelson, 2010).

6.3 Antwoord deelvraag 3

3a. Welke stakeholders kunnen er voor The Bootcampclub onderscheiden worden?

In dit onderzoek wordt The Bootcampclub gebruikt als centrale actor. Zij geven aan wat volgens hen de stakeholders zijn op het gebied van regulering van de sportgroepen. Hieronder verstaan zij: Recreanten in het Griftpark, (andere) Sportgroepen, omwonende van het Griftpark en de gemeente **Utrecht**. Door middel van de antwoorden die zij in het interview hebben gegeven is de rainbow daigram ingevuld. Hieronder is laten zien hoeveel invloed elke stakeholder heeft op de regulering van de sportgroepen en hoeveel deze stakeholders hierdoor beïnvloed worden.

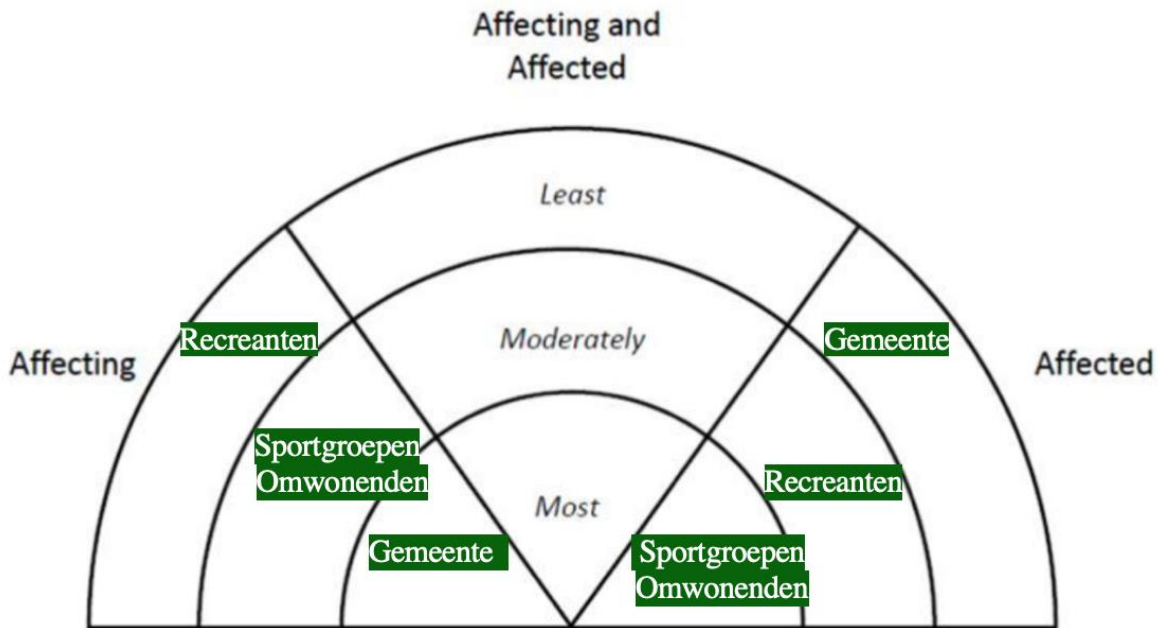

Diagram: Rainbow Diagram Chevalier & Buckles (2008) ingevuld samen met The Bootcampclub.

3b. Hoe kijken deze stakeholders aan tegen de rol van (zelf)regulering van sportgroepen die het Griftpark als sportlocatie willen gebruiken?

Ten eerste wijst de Bootcampclub de Gemeente Utrecht aan, met als belang dat zij een park creëren dat voor iedereen toegankelijk is. De gemeente is de beheerder van het park en kan waar nodig beleid maken om het park te reguleren. Als er wordt gekeken naar de Rainbow Diagram (Chevalier & Buckles, 2008) heeft de gemeente hierdoor dan ook de meeste invloed (Affecting) op regulering in het park. Toch doen zij dit liever niet omdat het veel beleidscapaciteit kost. Bovendien stimuleren zij juist het sporten in de openbare ruimte. Het liefst ziet de gemeente dat de sportgroepen samenwerken en dus gebruik maken van zelfregulering. Dit zou veel beter werken omdat dit op een vrijwillige basis wordt gedaan. Op het moment dat niet alle sportgroepen hieraan mee willen werken moet de gemeente toch ingrijpen als het te druk wordt met sportgroepen. Hiervoor wordt meta-regulering als oplossing aangedragen. Waarbij de sportgroepen met elkaar in contact worden gebracht door de gemeente om samen te werken.

Vervolgens worden omwonenden van het Griftpark aangewezen als stakeholder. Zij willen zonder overlast aan het park kunnen wonen. Bij te veel overlast klagen zij in de beheergroep en bij veel klachten zal de gemeente ingrijpen om de situatie in het park te reguleren. De omwonenden vinden dan ook dat de gemeente verantwoordelijk is voor het reguleren van de sportgroepen. Toch vinden zij het ook een goed initiatief dat er gebruik gemaakt wordt van zelfregulering, zolang alle sportgroepen zich aan de afspraken houden. Kijkend naar de Rainbow diagram (Chevalier & Buckles, 2008) worden

deze omwonende het meest beïnvloed (affected), omdat zij direct verschil merken bij verandering van de sportgroepen.

Dan zijn er nog de sportgroepen, waar The Bootcampclub zelf ook onder valt. Het belang van deze sportgroepen is het kunnen blijven geven van de sportlessen in het Griftpark. Zij verdienen namelijk hun geld met het geven van lessen in het park. Kijkend naar The Bootcampclub willen zij de situatie met de sportgroepen in het Griftpark graag zelf reguleren. Dit hebben zij ook al voor een groot deel geprobeerd met afspraken die zij met een aantal sportgroepen hebben gemaakt. Zij zijn namelijk bang dat als de gemeente ingrijpt, er beperkende regels kunnen komen over het geven van lessen in het Griftpark. Kijkend naar de Rainbow Diagram (Chevalier & Buckles, 2008) zullen de sportgroepen dan ook het meeste beïnvloed worden bij regulering (affected).

Ten slotte behoren recreanten in het Griftpark tot stakeholders. Zij willen graag ongestoord gebruik kunnen maken van het Griftpark, omdat zij net zoveel recht hebben op alle delen van het park als de sportgroepen. Toch hebben zij het idee dat sportgroepen voelen meer recht te hebben op het gebruik van deze openbare ruimte, omdat de leden betalen om aan de sportlessen deel te nemen. Voor de recreanten maakt het niet uit op welke manier de sportgroepen gereguleerd worden, zolang zij maar ongestoord het park kunnen gebruiken. Kijkend naar de Rainbow Diagram van Chevalier & Buckles (2008) hebben deze recreanten de minste invloed op de regulering in het park. Dus zij worden wel beïnvloed (affected), maar hebben zelf minimale invloed (affecting).

6.4 Antwoord deelvraag 4

4. Wat zijn de implicaties van de stakeholdersanalyse voor The Bootcampclub om het Griftpark als publieke ruimte voor sportgroepen te kunnen blijven gebruiken?

Het belangrijkste volgens de stakeholders is hierbij dat alle sportgroepen meewerken aan de afspraken die er gemaakt zijn met verschillende sportgroepen in het Griftpark. Zo kunnen alle sportgroepen deelnemen aan de zelfregulering die The Bootcampclub is gestart. Op dit moment werken niet alle sportgroepen die in het Griftpark sportlessen geven hieraan mee. Hierbij is het belangrijk dat duidelijk is welke sportgroepen er allemaal opereren in het Griftpark. Tot nu toe is hier nog geen duidelijk overzicht van, al is Sport Utrecht hier wel mee bezig. Als er goede afspraken tussen de sportgroepen gemaakt blijven worden en iedereen hieraan meewerkt, kunnen de sportgroepen goed in het Griftpark blijven bestaan.

Volgens de omwonenden van het Griftpark en de sportgroepen kan er ook nog meer aan de communicatie worden gewerkt van de sportgroepen. Zo weten de omwonende ten eerste niet goed

welke sportgroep zij moeten aanspreken, als er iets van overlast is. Daarnaast zijn trainers niet altijd op de hoogte van de afspraken die er zijn gemaakt tussen de sportgroepen, wat zorgt voor ergernissen bij de omwonende. De sportgroepen moeten dit dus goed blijven communiceren naar nieuwe maar ook bestaande trainers.

Ten slotte vinden gemeente en omwonende het fijn als er iets terug gedaan wordt voor de buurt door de sportgroepen. Ze willen dat de sportgroepen iets bijdragen aan het park, bijvoorbeeld voor onderhoud van het park. Zo hebben zowel de sporters als de omwonende profijt van een onderhouden park. Bovendien laten de sportgroepen op deze manier waardering zien aan de buurt voor het gebruiken van het Griftpark voor hun sportactiviteiten.

6.5 Antwoord hoofdvraag

Hoe kan het gebruik van het Griftpark als publieke ruimte door sportgroepen, als The Bootcampclub, worden georganiseerd en welke rol speelt (zelf)regulering volgens verschillende stakeholders daarbij?

Het is druk in het Griftpark. Zowel met sportgroepen als andere gebruikers van het park. Er wordt voorspeld dat het alleen maar drukker zal worden en hiermee ook de druk op deze openbare ruimte toe zal nemen. De gemeente Utrecht wil graag dat iedereen gebruik kan maken van het park en streeft hierbij naar zo min mogelijk overlast. Op het moment is er geen beleid voor sportgroepen om het park te gebruiken. Zij mogen dus zo veel als ze willen het park gebruiken voor hun sportactiviteiten.

The Bootcampclub heeft gedragsregels opgesteld om mogelijk beleid te voorkomen, aangezien het park steeds drukker wordt. Hierbij werken zij samen met een groot aantal sportgroepen om overlast voor de buurt en andere gebruikers te voorkomen. Ook is er een beheergroep waar een vertegenwoordiger van al deze sportgroepen in zit. Er wordt door de sportgroepen dus gebruik gemaakt van zelfregulering. De gemeente geeft aan dat dit de beste manier is voor de sportgroepen om samen te werken. Zij willen conventionele regulering zoveel mogelijk voorkomen en vinden dat de verantwoordelijkheid bij de sportgroepen zelf ligt. Ook de overige stakeholders vinden deze zelfregulering een goede oplossing voor het voorkomen van beleid.

De zelfregulering van The Bootcampclub werkt goed en zorgt ervoor dat de sportgroepen vrijwillig hun verantwoordelijkheid nemen. Toch werken niet alle sportgroepen mee aan deze zelfregulering en is het onduidelijk hoeveel sportgroepen er in het Griftpark opereren. Het is dus ten eerste van belang dat duidelijk is welke sportgroepen allemaal sportactiviteiten organiseren in het Griftpark. Daarnaast kunnen deze sportgroepen dan nogmaals benaderd worden door The Bootcampclub met de vraag of

zij nu wel willen meewerken aan deze gedragsregels, nu is laten zien dat dit goed werkt. Zo niet dan kan meta-regulering worden ingezet door de gemeente. Hierbij vragen zij of de sportgroepen willen samenwerken om de situatie in het Griftpark te organiseren. Zo heeft de gemeente de controle, maar ligt de uitvoering bij de sportgroepen zelf.

Hoofdstuk 7– Discussie

7.1 The Bootcampclub

In dit onderzoek is The Bootcampclub gebruikt als centrale actor. De onderzoeker was tijdens een deel van dit onderzoek zelf werkzaam als trainer bij deze organisatie. De onderzoeker kan hierdoor bevooroordeeld zijn, omdat de onderzoeker ook zelf in het park staat als trainer. Toch heeft de onderzoeker geprobeerd zo min mogelijk bevooroordeeld te zijn. Ook wisten de respondenten niet dat de onderzoeker zelf werkzaam was als trainer in het Griftpark, waardoor sociaal wenselijke antwoorden zo veel mogelijk werden voorkomen. Daarnaast is The Bootcampclub op 22 april 2020 failliet verklaard. Hierdoor kon de Rainbow Diagram niet worden teruggekoppeld aan The Bootcampclub, zoals beschreven staat in de theorie. Daarnaast kon er niet een advies voor The Bootcampclub worden uitgeschreven. Verder was alle data al verzameld voordat The Bootcampclub failliet ging en kan mogelijk de partij die The Bootcampclub overneemt nuttige informatie halen uit dit onderzoek. Op 11 mei 2020 is er gecommuniceerd dat The Bootcampclub is overgenomen door City Bootcamp, zij kunnen dus de informatie uit dit onderzoek dus eventueel gebruiken om beleid op het geven van sportlessen in het Griftpark te voorkomen.

7.2 Interviews

De eerste twee interviews met de sleutelinformanten van dit onderzoek zijn face-to-face afgenomen. Er werd naar gestreefd om alle interviews zo af te nemen, maar door de komst van het coronavirus is de rest van de interviews telefonisch gedaan. Verder was het de bedoeling dat er ook mensen in het park geïnterviewd zouden worden, maar vanwege het advies om zoveel mogelijk thuis te blijven is dit niet gebeurd.

Verder is er bij de topiclijst een verandering gemaakt na een aantal interviews. Er werd namelijk als eerste gevraagd naar het probleem in het Griftpark. Hieruit bleek dat de respondenten niet allemaal gelijk een probleem zagen en zij dus een beetje afgeschrikt werden van deze bewoording. Hierom heeft de onderzoeker dit veranderd naar: de situatie. Zo konden de respondenten zelf een invulling geven van hun kijk op de situatie en kwam er vanzelf naar voren of er een probleem was en wat het probleem was.

7.3 Extra relevantie

Op het moment zijn, vanwege het coronavirus, de sportscholen tot 1 september 2020 gesloten (Rijksoverheid, 2020). De enige manier van sport die op het moment van schrijven van deze discussie toegestaan is, is de buitensport. Er mag alleen buiten gesport worden, met 1,5 meter afstand. Dit

betekent dat er alleen maar meer sportgroepen in het park lessen geven. Bovendien zijn er ook meer mensen aan het recreëren in het park, aangezien de horeca vooralsnog ook dicht is. Hierdoor is het des te belangrijker om deze sportgroepen te identificeren en te proberen goede afspraken onderling te maken. Bij een grotere bezetting van de parken is het des te belangrijker om de situatie beter te organiseren.

7.4 Vervolgonderzoek

In dit explorerende onderzoek is er een casestudy uitgevoerd waarbij slechts één park is onderzocht. Het doel was om inzicht te krijgen hoe sportgroepen in het Griftpark georganiseerd kunnen worden en niet om statistische verbanden te ontdekken. De inzichten uit dit onderzoek en het onderzoeksdesign kunnen wel worden gebruikt voor toekomstig grootschalig vervolgonderzoek naar organisatie bij anderen sportgroepen in de openbare ruimte in Nederland.

Literatuurlijst

AD (2016, 12 oktober). Vvd: betaald sporten in het Vondelpark niet de bedoeling. Geraadpleegd van: <https://www.ad.nl/amsterdam/vvd-betaald-sporten-in-het-vondelpark-niet-de-bedoeling~a05c67bc/>

ATLAS.TI (Z.d.). Discover insights for your research projects. Geraadpleegd van: <https://atlasti.com>

AT5 (2019, 30 september). *Gemeente grijpt niet in bij bootcamps in speelruimtes*. Geraadpleegd van: <https://www.at5.nl/artikelen/197115/gemeente-grijpt-niet-in-bij-bootcamps-in-speelruimtes>

AT5 (2019, 10 oktober). *Vvd wil spanning tussen sporters in parken bekoelen*. Geraadpleegd van: <https://www.at5.nl/artikelen/197316/vvd-wil-spanning-tussen-sporters-en-recreanten-in-parken-bekoelen>

Baarda, D. B., De Goede, M. P. M., & Van der Meer-Middelburg, A. G. E. (2007). *Basisboek interviewen*. Groningen: Noordhoff uitgevers.

Bernstein S., & Cashore B. (2007). Can Non-State Global Governance Be Legitimate? An Analytical Framework. *Regulation & Governance*, 1(4), 347-371.

BInG (z.d.) Beheer Inrichting Gebruik. Geraadpleegd van: <https://www.utrecht.nl/ondernemen/vergunningen-en-regels/beheer-inrichting-gebruik-bing/>

Body Life (2013). *Bootcamp: kans of bedreiging*. Geraadpleegd via: <https://blocks.mvmm.nl/images/pdf/1426.pdf>

Bottenburg, M. van, & Schuyt, K. (1996). *De maatschappelijke betekenis van sport*. NOC*NSF.

Bundred, S. (2006). The future of regulation in the public sector. *Public Money and Management*, 26(3), 181-188. <https://www.tandfonline.com/doi/pdf/10.1111/j.1467-9302.2006.00520.x>

Business insider (2015, juni 12). *Fitnesstrainer? Vergeet het bootcamp, markt is al overvol*. Geraadpleegd van: <https://www.businessinsider.nl/fitnesstrainer-vergeet-het-bootcamp-markt-is-al-overvol-567480/>

Chevalier, J.M., & Buckles, D.J. (2008). *SAS2: a Guide to Collaborative Inquiry and Social Engagement*. Sage Publications.

Coglianesi, Cary (2007). The Case Against Collaborative Environmental Law. *University of Pennsylvania Law Review PENumbra* 156, 295-299, 306-310.

Coglianesi, C., & Mendelson, E. (2010). Meta-regulation and self-regulation. *Regulation*, 12-11.

Crosby, B. (1992). *Stakeholder analysis: a vital tool for strategic managers*. USAID's Implementing Policy Change Project. IPC Project office.

Deben, L., & Rings, P. (1999). Reglementering en disciplineren van het gebruik van de openbare ruimte. *Sociologische gids*, 46(3), 245-256

Deben, L. (2007, november 8) *De Amsterdamse binnenstad en de openbare ruimte: gebruik, beheer en beleving*. Geraadpleegd van: <http://www.elsiping.nl/documents/leondeben.pdf>

De Jong, J., Wiggers, H., Hoyng, J., & Lakerveld, J. (2016). *Symposium beweegvriendelijke inrichting van de openbare ruimte: neem de ruimte!*. 54. Abstract van 7e Dag van het Sportonderzoek (DSO) 2016, Groningen, Netherlands.

Devondelparkpas.nl (z.d.) Sport jij in het Vondelpark? Dan ben je vanaf heden verplicht een Vondelparkpas bij je te dragen. Geraadpleegd via: <https://devondelparkpas.nl>

Gemeente Amsterdam. (2019). Schriftelijke vragen nummer 1545. Geraadpleegd van: https://www.amsterdam.nl/publish/pages/921181/1545_19_schriftelijke_vragen_de_jong_en_nadif_commerciele_sportactiviteiten_in_kinderspeeltuinen.pdf

Gemeenteraad Amsterdam (2017). Visie openbare ruimte 2025. Geraadpleegd van: https://assets.amsterdam.nl/publish/pages/869895/visie_openbare_ruimte_2025.pdf

Gemeente Utrecht (2017). Utrecht sportief en gezond, sportnota 2017-2020. Geraadpleegd van:

<https://omgevingsvisie.utrecht.nl/fileadmin/uploads/documenten/zz-omgevingsvisie/thematisch-beleid/sport/2016-08-Sportnota-Utrecht-sportief-en-gezond.pdf>

Gemeente Utrecht (z.d.) Kwaliteit openbare ruimte. Geraadpleegd van: <https://omgevingsvisie.utrecht.nl/thematisch-beleid/openbare-ruimte/>

Ham, van den H. (2019, september 22). Miljoenen gulden, topless zonnen en skateeet: 20 jaar Griftpark op een rijtje. Geraadpleegd van:

<https://www.ad.nl/utrecht/miljoenen-gulden-topless-zonnen-en-skateeet-20-jaar-griftpark-op-een-rijtje~a11580bd/>

Haskell, W.L., Lee, I.M., Pate, R.R., Powell, K.E., Blair, S.N., Franklin, B.A., ... & Bauman, A. (2007). Physical activity and public health: updated recommendation for adults from the American College of Sports Medicine and the American Heart Association. *Circulation*, 116(9), 1081.

Het Parool (2019, 30 september). Bootcamp bij speelwilde mag voorlopig van de gemeente. Geraadpleegd van:

<https://www.parool.nl/amsterdam/bootcamp-bij-speelweide-mag-voorlopig-van-de-gemeente~ba5dc5ea/>

Hoekman, R., Wezenberg-Hoenderkamp, K., & Van den Dool, R. (2014). Sport, ruimte en tijd. In A. Tiessen-Raaphorst (Ed.). *Rapportage Sport*. SCP.

Holweg, J. (2017, 1 februari). *Ongeschreven regels over bootcamps in het park*. Geraadpleegd van:

<https://www.nu.nl/utrecht/4429155/ongeschreven-regels-bootcamps-in-park.html>

Hood, C. & Scott, C. (2000). *Regulating Government in a 'Managerial' Age: Towards a Cross-National Perspective*. London: LSE Centre for Analysis of Risk and Regulation.

Hutter, Bridget (2006) Risk, Regulation, and Management. In Peter Taylor-Gooby & J. Zinn (Eds.), *Risk in Social Science* (pp. 202-227). New York: Oxford University Press.

Johansson, R. (2002). Case study methodology reflected in architectural research.

<http://www.infra.kth.se/~rolfj/Foufaces2003.pdf>

Klijn, E. H., & Van Twist, M. J. W. (2007). Publiek-private samenwerking in Nederland, Overzicht van theorie en praktijk. <https://repository.ubn.ru.nl/bitstream/handle/2066/47262/47262.pdf>

Lange, P. (2019, 3 september). Het park is de mooiste sportplek, maar vinden de bezoekers dat ook?

Geraadpleegd via:

<https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/het-park-is-de-mooiste-sportplek-maar-vinden-andere-bezoekers-dat-ook~bc117982/>

Lindenberg, M., & Crosby, B. (1981). *Managing development: the political dimension*. Transaction Publishers.

Mascini, P. (2013). Effectiviteit van regulatory governance: noodzakelijke condities en hun beïnvloeding door regulerende overheidsinstanties? (Literatuurstudie).

http://www.gezondeneiligwerkt.nl/assets/downloads/Mascini_Arbeidsinspectie_literatuurstudie_zelfregulering.pdf

Meier, Kenneth J. (1985). *Regulation: Politics, Bureaucracy, and Economics*. St. Martin's Press.

Mitchell, R.K., Agle, B.R., Wood, D.J., 1997. Toward a theory of stakeholder identification and salience: defining the principle of who and what really counts. *Academy of Management Review*, 22, 853–886.

Morse, J. M., Barrett, M., Mayan, M., Olson, K., & Spiers, J. (2002). Verification strategies for establishing reliability and validity in qualitative research. *International journal of qualitative methods*, 1(2), 13-22

Reed, M. S., Graves, A., Dandy, N., Posthumus, H., Hubacek, K., Morris, J., ... & Stringer, L. C. (2009). Who's in and why? A typology of stakeholder analysis methods for natural resource management. *Journal of environmental management*, 90(5), 1933-1949.

Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (z.d.). Regelgeving in de openbare ruimte. Geraadpleegd van: <https://www.loketgezondleven.nl/gezonde-gemeente/leefstijlthemas/drugs/integrale-aanpak/pijler-regelgeving/openbare-ruimte>

Rijksoverheid (2020). Veelgestelde vragen over het coronavirus en sport. Geraadpleegd op: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/openbaar-en-dagelijks-leven/sport>

Rooijackers (2020, 6 januari). Fit worden op bewegingstoestellen kan binnenkort in het Utrechtse Griftpark. Geraadpleegd van:

<https://www.ad.nl/utrecht/fit-worden-op-bewegingstoestellen-kan-binnenkort-in-het-utrechtse-griftpark~aabfe9ca/>

RTV Utrecht (2018, 24 mei). Bootcampclubs Utrecht doen muziek en fluitjes in de ban. Geraadpleegd via:

<https://www.rtvutrecht.nl/nieuws/1774233/bootcampclubs-utrecht-doen-muziek-en-fluitjes-in-de-ban.html>

Ruddin, L. P. (2006). You can generalize stupid! Social scientists, Bent Flyvbjerg, and case study methodology. *Qualitative inquiry*, 12(4), 797-812.

Scott, C. (2002). Private regulation of the public sector: a neglected facet of contemporary governance. *Journal of Law and Society*, 29(1), 56-76.

Sinclair, Darren (1997). Self-Regulation Versus Command and Control? Beyond False Dichotomies, *Law & Policy*, 19, 529-59

Sportstad Utrecht (z.d.) Sportaanbieders in het Griftpark. Geraadpleegd van:

<https://www.sportstad-utrecht.nl/plaats/griftpark/>

Trouw (2013, 10 april). Maak de publieke ruimte wat meer privaat. *Trouw*.

<https://www.trouw.nl/nieuws/maak-de-publieke-ruimte-wat-meer-privaat~bbacac39/>

Waarnemingen.nl (z.d.) *Griftpark* - *Utrecht*. Geraadpleegd van:

<https://waarneming.nl/locations/9533/>

Wiggers, H. (2011). Een toekomst voor outdoor fitness in Nederland? *SportLokaal*, 5(4), 28-30.

Wiggers, H. (2017, 16 februari). De stad als sportschool: de invloed van de vernieuwde inrichting van de openbare ruimte op sport en bewegen. Geraadpleegd van:

<https://research.hanze.nl/nl/publications/de-stad-als-sportschool-de-invloed-van-de-vernieuwde-inrichting-v>

Hoofdstuk 8 – Bijlagen

8.1 Gemeentelijke stukken

8.1.1 Schriftelijke vragen sportactiviteiten in kinderspeeltuinen, Gemeente Amsterdam

✘ Gemeente Amsterdam
✘ Gemeenteraad
✘ Gemeenteblad
✘ **Schriftelijke vragen**

R

Jaar	2019
Afdeling	1
Nummer	1545
Datum indiening	28 augustus 2019
Datum akkoord	30 september 2019
Publicatiedatum	30 september 2019

Onderwerp

Beantwoording schriftelijke vragen van de leden De Jong en Nadif inzake (commerciële) sportactiviteiten in kinderspeeltuinen.

Aan het college van burgemeester en wethouders

Toelichting door vragenstellers:

De fractie van GroenLinks ontvangt signalen van overlast door commerciële sportgroepjes zoals bootcamps die gebruik maken van speelruimte voor kinderen in parken. De openbare ruimte staat op dit soort plekken onder druk, zeker in de drukke zomermaanden. Ook Het Parool berichtte er onlangs over¹. Vooral in het Vondelpark lijkt de overlast het meest merkbaar. Hier worden bij het kinderbadje erg veel bootcamps georganiseerd.

Gezien het vorenstaande hebben de leden De Jong en Nadif, beiden namens de fractie van GroenLinks, op grond van artikel 45 van het Reglement van orde voor de raad van Amsterdam, de volgende schriftelijke vragen aan het college van burgemeester en wethouders gesteld:

1. Is het college bekend met het probleem van (commerciële) sportgroepjes zoals bootcamps die gebruik maken van speelruimte voor kinderen in parken?

Antwoord:

Ja.

2. Klopt het dat op sommige momenten de speelruimte en ruimte rondom het kinderbadje in het Vondelpark dusdanig veel wordt gebruikt door (commerciële) sportgroepjes, dat er geen ruimte meer is voor kinderen om te spelen?

Antwoord:

Zie het antwoord op vraag 3.

3. Hoeveel klachten hierover heeft het college in 2019 tot nu toe ontvangen? En in 2018?

Antwoord:

In 2018 zijn er 9 meldingen van overlast binnen gekomen over sporters en bootcampers in het Vondelpark. Van de 9 meldingen betreft het 1 melding over

¹ <https://www.parool.nl/amsterdam/commerciële-sportbedrijfjes-eisen-openbare-ruimtes-op~bcc9057b/>

drukte door sporters en bootcampers in de speelruimte en ruimte rondom het kinderbadje in het Vondelpark waardoor er beperkte/geen ruimte was voor kinderen.

In 2019 (1 januari tot en met 31 augustus) zijn er tot nu toe 11 meldingen van overlast door sporters en bootcampers binnengekomen. Van de 11 meldingen betreft het 3 meldingen over drukte door sporters en bootcampers in de speelruimte en ruimte rondom het kinderbadje in het Vondelpark waardoor er beperkte/geen ruimte was voor kinderen.

4. Wat zijn de mogelijkheden om (commerciële) sportgroepjes te verbieden in speeltuinen en plekken in de openbare ruimte die bedoeld zijn voor kinderen?

Antwoord:

Artikel 2.50 APV inzake 'Diensten op of aan de weg' heeft betrekking op commerciële activiteiten in de openbare ruimte. Dit artikel is tot nu toe voornamelijk gebruikt om diensten te reguleren die tegen betaling worden aangeboden op de openbare weg, waarbij klanten op de openbare weg worden geworven. Volgens de ruimere uitleg van het artikel, waarbij ook iedere vorm van verlenen van diensten niet is toegestaan, zouden veel activiteiten die als 'normaal' worden beschouwd en in lijn zijn met de functie van de openbare ruimte, verboden zijn. Die ruime uitleg is van de kant van de gemeente tot nu toe nog niet vaak gehanteerd. Wanneer ervaringen met specifieke vormen van dienstverlening daar aanleiding toe gaven is daar in het verleden wel specifiek beleid of regelgeving voor gemaakt, denk aan de rondvaartsector, taxi's en alternatief personenvervoer of groepsrondleidingen.

Het college ziet op dit moment geen reden om sportgroepjes te reguleren en is dus niet voornemens specifieke regelgeving op te stellen voor (commercieel) sporten in groepsverband in de openbare ruimte. Multifunctioneel gebruik van openbare ruimte is iets wat gestimuleerd wordt vanuit de gemeente en in overeenstemming is met de Visie Openbare Ruimte (2017). De speelruimte in parken wordt op deze manier multi functioneel gebruikt en op veel momenten ('s avonds, 's ochtends vroeg, bij slecht weer) levert dit geen conflicten op tussen gebruikers. Op drukke momenten verwachten we dat gebruikers op redelijke wijze rekening met elkaar houden in de openbare ruimte.

5. Indien er geen formeel verbod mogelijk is, is het college dan bereid om andere maatregelen te treffen om de overlast te beperken? Bijvoorbeeld door bordjes te plaatsen die commerciële sportactiviteiten ontmoedigen, met teksten zoals: "Deze ruimte is bedoeld voor kinderen. Houd daar a.u.b. rekening mee!"

Antwoord:

Een dergelijk bord staat al bij het pierenbad in het Vondelpark met de tekst dat sporters te gast zijn en kinderen voorrang hebben. De stadsdeelbesturen beoordelen op basis van hun gebiedskennis of dergelijke borden ook op andere locaties nodig en nuttig zijn.

6. Wat voor mogelijkheden ziet het college om sportinitiatieven in de openbare ruimte te faciliteren, zodat zij geen gebruik hoeven te maken van speelruimte die bedoeld is voor kinderen?

Antwoord:

De gemeente zet in op het realiseren van een sport- en beweegvriendelijke openbare ruimte in lijn met de Sportvisie Amsterdam 2025, vastgesteld in 2016. Ook vanuit het programma De Bewegende Stad en de Amsterdamse Bewegologica (2016) wordt hierop ingezet. En in het Coalitieakkoord geeft het college aan in te willen zetten op het stimuleren van sporten in de openbare ruimte door vaker sporttoestellen te plaatsen, de openbare ruimte uitdagend en veilig te maken om te spelen of sporten.

In de afgelopen jaren zijn in de stad op diverse plekken nieuwe sportfaciliteiten in de openbare ruimte gerealiseerd. Zo zijn bijvoorbeeld rond de entree van het De Mirandabad sporttoestellen met kluisjes en een waterpunt geplaatst en zijn langs de route van de Sportas objecten specifiek voor bootcamp geplaatst. Ook in het Flevopark en op het Marineterrein zijn nieuwe sporttoestellen gerealiseerd. In het Osdorppark is in 2017 het Barzquad calisthenics park geopend en in 2018 in Venserpolder het Bijlmer Barz calisthenics park. In stadsdeel Oost worden sinds 2018 containers met sportvoorzieningen geplaatst in parken. Langs de Sloterplas zijn de I Amsterdam-letters omgetoverd tot een freerun-parcours. Een overzicht van openbare sportplekken, inclusief plekken voor bootcamp en fitness, is te vinden op: <https://kaart.amsterdam.nl/sport>

Het college zet deze lijn de komende jaren voort om het aantal sportplekken in de openbare ruimte verder uit te breiden.

Burgemeester en wethouders van Amsterdam

Femke Halsema, burgemeester

Peter Teesink, secretaris

8.1.2 Beantwoording schriftelijke raadsragen over ruimte voor Urban Sports, Gemeente Utrecht

BEANTWOORDING SCHRIFTELIJKE RAADSVRAGEN 2019, NUMMER 87

Datum	14 mei 2019
Van	College B&W
Behandeld door	N.J. Toussaint
Doorkiesnummer	030 – 28 62882
E-mailadres	n.toussaint@utrecht.nl
Kenmerk	6162100
Beleidsveld	Sport

Geachte leden van de raad,

Hierbij ontvangt u de beantwoording van de schriftelijke raadsragen jaargang 2019 nummer 87 van raadsleden Kleinrensink en Virginia (GroenLinks) van 18 april 2019 over Ruimte voor Urban Sports. De gestelde vragen zijn onderaan bijgevoegd.

Vraag 1

Deelt het college de mening van GroenLinks dat Urban Sports kunnen bijdragen aan een gezonde leefstijl, aan ontmoeting in de publieke ruimte en aan de ambitie van gezond stedelijk leven?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

a. Deelt het college de mening van GroenLinks dat het belangrijk is om de Urban Sports te faciliteren en te stimuleren?

b. Heeft de gemeente Utrecht op dit moment beleid om Urban Sports te faciliteren en te stimuleren? Zo ja, welk beleid is er? Zo nee, deelt het college dat ontwikkeling van dit beleid gewenst is?

Antwoord 2

a) Ja. Urban Sports zoeken en vinden vaak zelf hun plek om te sporten. Als er een initiatief uit de samenleving komt voor facilitering van de sportmogelijkheden onderzoeken wij met de initiatiefnemers de behoefte en de mogelijkheden. Zie verder vraag 7.

b) Ja. Dit beleid bestaat richt zich enerzijds op sportstimulering van jeugd waar Urban Sports een belangrijk onderdeel van zijn met de inzet van buurtsportcoaches, waaronder ook buurtsportcoaches streetsports die op pleintjes en playgrounds sportaanbod verzorgen. Anderzijds bestaat het beleid uit het faciliteren en bij elkaar brengen van initiatieven op het gebied van anders georganiseerde sporten (waaronder Urban Sports) in netwerken. SportUtrecht heeft hier onlangs een adviseur Urban Sports voor aangetrokken. Er vormen zich verschillende netwerken van Urban Sports zoals die van freerunners, bootcampaanbieders, skaters. Met deze netwerken kan beter informatie uitgewisseld worden, inzicht worden verkregen in de vraag/behoefte en draagvlak voor mogelijke locaties. Als voorbeeld noemen we de realisatie van een tijdelijk skatepark met tevens free run elementen en een sportcontrainer op het Jaarbeursplein dat deze zomer geopend wordt. Ook ondersteunt SportUtrecht aanbieders van Urban Sports – net als andere sportaanbieders – bij vitaliteitsvraagstukken.

De sportaccommodaties van gemeente Utrecht kunnen ook gebruikt worden door andere sportvormen dan verenigingssport. In diverse gymzalen zien we het aanbod van bijvoorbeeld freerun trainingen toenemen. Op sportpark Zuilense Vecht wordt ruimte ingericht voor Urban Sports; een Lint met aangrenzende sportattributen. .

Vraag 3

Heeft de gemeente Utrecht inzicht in de behoefte van Urban Sporters? Hoeveel mensen beoefenen nu al Urban Sports en hoeveel mensen hebben hier interesse in?

Antwoord 3

Via de netwerken van Urban Sports krijgen we steeds meer inzicht in de behoefte van Urban Sporters. Het verbinden van verschillende initiatieven en stimuleren van het vormen van netwerken Urban Sports biedt een goede basis om Urban Sports te faciliteren. We weten op basis hiervan niet exact hoeveel mensen het beoefenen en hiervoor belangstelling hebben. Dit is ook lastig te meten aangezien de Urban Sports niet zo georganiseerd is zoals de traditionele sportverenigingen met sportbonden. We leren hiervan dat de behoefte van de Urban Sporters met name ligt in het meedenken over de inrichting (en onderhoud) van (nieuwe) voorzieningen/locaties.

Vraag 4

Heeft de gemeente Utrecht inzicht op welke plekken in Utrecht nu al Urban Sports plaatsvinden (officieel en onofficieel)? Zo ja, wil het college deze informatie delen? Zo nee, is het college bereid dit te onderzoeken

Antwoord 4

Gemeente Utrecht heeft de meeste van de ingerichte sportplekken in de openbare ruimte aangelegd en beheert deze ook. Deze plekken zijn dus in beeld. Ook worden diverse sportplekken in de buurten zoals playgrounds in afstemming met de buurtsportcoaches en de gebruikers opgeknapt en indien mogelijk opgewaardeerd. De parken, pleinen, trottoirs en fietspaden zijn geen officiële sportplekken maar worden daar wel voor gebruikt. Samen met SportUtrecht zullen wij bij de netwerken van Urban Sports ophalen welke behoefte zij hebben aan informatie over deze sportplekken.

Vraag 5

Urban Sports kunnen sport zichtbaar maken en kunnen dienen als opstap naar georganiseerde sport. Is het college daarom bereid om met georganiseerde sporten te kijken hoe de Urban Sports en de georganiseerde sport elkaar kunnen versterken?

Antwoord 5

Wij vinden het belangrijk dat inwoners met regelmaat sporten en bewegen. Veel jongeren beoefenen Urban Sports omdat het anders is georganiseerd dan de verenigingssport zoals voetbal, tennis, hockey, etc. Het eigen karakter (behoefte aan vrijheid, in eigen tijd en wanneer en met wie ze willen) trekt jongeren juist aan. Overigens worden ook Urban Sports vaak in georganiseerd verband uitgeoefend zoals bootcamp. In overleg met SportUtrecht zullen we binnen de sportnetwerken laten agenderen of en hoe Urban Sports en de georganiseerde sport elkaar kunnen versterken. Bijvoorbeeld door Urban sporters uit te nodigen gebruik te maken van de accommodatie (wc, douches, horeca), zodat de inkomsten van de vereniging stijgen en de Urban sporters een plek hebben met faciliteiten. Of bijvoorbeeld uitwisseling van instructeurs tussen Urban sports en verenigingssport om eens een training vanuit een andere invalshoek aan te bieden.

Vraag 6

Is het college bereid om onderzoek te doen naar de mogelijkheden van Urban Sports en wat er nodig is om Urban Sports een impuls te geven? Is het college bereid om hierover in gesprek te gaan met verschillende belanghebbenden (Urban Sporters, sport Utrecht, sportverenigingen, buurtsportcoaches etc.) voor ideeën en samenwerkingen?

Antwoord 6

Het is niet nodig om nader onderzoek te doen om Urban Sports een impuls te geven. Zoals hierboven aangegeven. In overleg met SportUtrecht willen we de bestaande netwerken verder uitbouwen en het ontstaan van nieuwe netwerken stimuleren en op deze wijze de samenwerking vorm geven. Daarnaast worden diverse Urban Sports via sportevenementen zichtbaar gemaakt en gestimuleerd: zo zijn Urban Sports in het Activatieprogramma van de Vuelta opgenomen zoals pumphtracks en BMX en vindt op 6 en 7 juli a.s. de Streetball Masters plaats op het Jaarbeursplein. Dit is 3 x3 basketbal, een combinatie van breedte- en topsport en een nieuw onderdeel bij de Olympische Spelen in Tokio.

Vraag 7

Is het college bereid om bij (de ontwikkeling van) de publieke ruimte te kijken hoe Urban Sports hier invulling kan krijgen en hoe de publieke ruimte beweegvriendelijk ingericht kan worden?

Antwoord 7

Ja. In de omgevingsvisies voor de prioritaire ontwikkelgebieden zetten we in op het stimuleren van spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte. Dit wordt bijvoorbeeld ook toegepast bij de ontwikkeling van het Rondje Stadseiland. In de bestaande wijken en buurten wordt op basis van initiatief gekeken naar de mogelijkheden. Bij de uitwerking van concrete initiatieven wordt tijdens plantontwikkeling en ontwerpproces input opgehaald bij de verschillende netwerken Urban Sports.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Utrecht,

de secretaris,

de burgemeester,

8.2 Artikel Bundeling krachten van sportgroepen in het Griftpark, verkregen van de Gemeente Utrecht

Utrechtse buitensportaanbieders bundelen krachten

Sportaanbieders in Utrecht maken zich sterk voor duurzaam en verantwoord buitensporten. Zij stellen als collectief nieuwe sportregels op. De sportregels zijn gedragscodes waarbij respectvol wordt omgegaan met omwonenden, parkbezoekers, de natuur en sporters. Voorwaarden die het gezond, veilig en in harmonie buitensporten in Utrecht nu en in de toekomst mogelijk maken.

Drijfveer opstellen sportregels

Outdoor sportaanbieders in Utrecht hebben de koppen bij elkaar gestoken naar aanleiding van een discussie in het Parool over sportaanbieders in het Vondelpark. Hierbij werd overlast ervaren vanwege het afzetten van stukken grond met lint, gebruik van buitensporig harde muziek en versperring van doorgaande paden. In Utrecht speelt deze discussie nog niet en dit willen de aanbieders ook het liefst voorkomen. Initiatiefnemer Rik Wolfsen, eigenaar van The Bootcamp Club Utrecht en een van de grootste aanbieder in deze regio: *'Wij krijgen nauwelijks klachten binnen en willen dit graag zou houden. Door onderling goed samen te werken kunnen we snel gezamenlijk anticiperen op eventuele toekomstige overlast zodat iedereen optimaal kan blijven genieten van de Utrechtse parken'*

Buitensporten in toekomst waarborgen

Door het proactief creëren van gedragscodes willen de aangesloten partijen op een duurzame en verantwoorde manier hun sporttrainingen voortzetten. Om te anticiperen op mogelijke klachten hebben de aangesloten partijen gedragscodes opgesteld, waardoor ze preventief te werk gaan.

Gedragscode

Vanaf 1 april conformeren de aangesloten sportaanbieders zich aan de volgende regels:

- 1) Wij zijn zo stil mogelijk voor omwonenden
- 2) Wij houden rekening met andere parkgebruikers
- 3) Wij belemmeren geen voorbijgangers op de paden
- 4) Wij geven kinderen altijd voorrang in speeltuinen en sportveldjes
- 5) Wij respecteren de natuur

Onder deze opgestelde regels vallen maatregelen waar alle trainers van de betrokken aanbieders zich tijdens de sportles aan houden. Dit betekent bijvoorbeeld dat er geen muziek wordt gebruikt tijdens de trainingen.

Aangesloten sportaanbieders

De grondleggers van de opgestelde gedragscode zijn de 7 grootste outdoor sportaanbieders van Utrecht:

- BuitenGewoonFit
- Kaput
- Mom in Balance
- Mom Moves
- Spark Sport
- Sporten voor je deur
- The Bootcamp Club

8.3 Uitgewerkte stakeholder analyse per respondent.

8.3.1 Stakeholder analyse vanuit The Bootcampclub

Groep	Belang van de groep	Hulpmiddelen	Capaciteit voor mobilisatie van deze hulpmiddelen	Standpunt van de groep over het probleem.
Gemeente Utrecht	Een park dat voor iedereen toegankelijk is.	De gemeente is de beheerder van het park. Zij kunnen beleid of afspraken maken wanneer dat nodig is.	Hoe groter het maatschappelijke draagvlak, hoe meer middelen er kunnen worden ingezet door de gemeente.	Steunen de sportgroepen vanwege het positieve gezondheidsaspect en vergroting van de veiligheid in het park.
Omwonenden	Een park waar geen overlast van is.	Deze mensen hebben een beheergroep met elkaar waar zij samen met de gemeente en andere buurtbewoners in zitten.	Het eigen belang van de omwonende en de eigen middelen die zij hebben.	Vinden dat er iets verandert moet worden om de sportgroepen in de toom de te houden.

<p>Andere sportgroepen</p>	<p>Blijven samenwerken met andere sportgroepen om te zorgen dat er zo min mogelijk klachten komen. Daarnaast hebben de sportgroepen een commercieel belang.</p>	<p>Hebben veel leden en vaak zijn leden ook omwonende die inspraak hebben in de beheergroep.</p>	<p>Hebben vaak ook media-aandacht en de gemeente wil deze groepen graag helpen.</p>	<p>De sportlessen moeten kunnen blijven om in de buitenlucht in het park te kunnen sporten.</p>
<p>Recreanten</p>	<p>Ongestoord gebruik kunnen maken van het park.</p>	<p>Recreanten hebben net zoveel recht op het gebruik van alle delen van het park als de sportgroepen, hierbij kunnen zij in hun recht gaan staan.</p>	<p>Eigen middelen van de recreanten en hoeveel mensen aansluiten bij deze recreanten.</p>	<p>In het park moet er genoeg plek zijn voor iedereen die gebruik van het park wil maken.</p>

8.3.2 Stakeholder analyse vanuit beheerder Griftpark

Groep	Belang van de groep	Hulpmiddelen	Capaciteit voor mobilisatie van deze hulpmiddelen	Standpunt van de groep over het probleem.
De sportgroepen	Hun brood verdienen met het geven van sportlessen in het Griftpark.	De sportgroepen zijn met veel en hebben ook veel leden.	De gemeente steunt het gezonder leven en meer sporten.	Werken graag mee om te zorgen dat iedereen een plek in het park heeft.
De bewoners	Zonder overlast kunnen wonen naast het park.	Bespreken met gemeente en sportgroepen de afspraken die worden gemaakt in het park.	Bij veel klagen gaat de gemeente in gesprek met de sportgroepen om de buurt fijn te houden voor de bewoners.	Vinden de sportgroepen prima zolang ze zo min mogelijk overlast maken voor de buurt.
Recreanten in het park	Willen ongestoord hun hond uit kunnen laten of kunnen wandelen in het park.	Klagen bij de beheerder over hindering in het park.	Hoe meer recreanten klagen, hoe sneller dit wordt opgepakt door de gemeente.	De sportgroepen moeten ook rekening houden met andere gebruikers van het park.

8.3.3 Stakeholder analyse vanuit bewoner, rondleider en schrijver over het Griftpark

Groep	Belang van de groep	Hulpmiddelen	Capaciteit voor mobilisatie van deze hulpmiddelen	Standpunt van de groep over het probleem.
De sportgroepen	Dat ze het park kunnen behouden voor hun sportactiviteiten om hun bedrijf draaiende te houden.	Veel buurtbewoners maken gebruik van de sportgroepen.	De buurtbewoners zitten in de beheergroep en in de sportgroepen. Daarnaast steunt de gemeente de sportgroepen.	Willen hun plek in het park behouden voor het uitvoeren van sportactiviteiten.
De buurtbewoners	Het park is gemaakt voor de wijk en de buurtbewoners moeten hier gebruik van kunnen maken.	Klagen over de sportgroepen.	Als ze een lange adem hebben en blijven klagen is de politie hier wel gevoelig voor en zal er actie komen.	De wijk moet plezier kunnen hebben van het park.
Gemeente Utrecht	Dat iedereen gebruik kan maken van het park.	Kunnen limiterende regels opstellen en kunnen zorgen dat de bedrijven gaan samenwerken.	Bij veel overlast zal de gemeente eerder actie ondernemen.	De sportgroepen zorgen voor meer beweging in de openbare ruimte en is gezond.

8.3.4 Stakeholder analyse vanuit Gemeente Utrecht, afdeling sport en samenleven.

Groep	Belang van de groep	Hulpmiddelen	Capaciteit voor mobilisatie van deze hulpmiddelen	Standpunt van de groep over het probleem.
De sportgroepen	Deze bedrijven willen sportactiviteiten kunnen aanbieden in het park voor hun klanten.	Helpen mensen fitter en gezonder te maken.	De gemeente steunt sportinitiatieven vanuit de bedrijven en probeert deze te laten samenwerken.	Zien geen probleem omdat er geen beleid is.
De buurtbewoners	Rustig kunnen wonen naast het park.	Hebben een stem via het wijkbureau.	Kunnen overleggen met de gemeente over afspraken als er veel overlast is.	Er moeten niet te veel sportgroepen komen want dan wordt de overlast misschien te groot.
Gemeente Utrecht	Zijn eigenaar, beheerder en doen het onderhoud. Heeft belang bij dat het park op een goede manier gebruikt wordt.	Kunnen overlast signaleren en aanbieders erop aanspreken.	Kan ervoor zorgen dat de bedrijven gaan samenwerken en zelf hun verantwoordelijkheid gaan dragen.	Het park is voor de bewoners en voor alle burgers.

8.3.5 Stakeholder analyse vanuit bewoner en vertegenwoordiger in beheergroep

Groep	Belang van de groep	Hulpmiddelen	Capaciteit voor mobilisatie van deze hulpmiddelen	Standpunt van de groep over het probleem.
De sportgroepen	Zij verdienen geld doordat ze sportlessen geven in het park.	De sportgroepen zijn met veel en hebben ook veel leden.	De gemeente steunt het gezonder leven en meer sporten.	Werken graag mee om te zorgen dat iedereen een plek in het park heeft.
De buurtbewoners	Willen niet dat er te veel sportgroepen komen omdat het al zo druk is.	Bespreken problemen in de beheergroep van het Griftpark.	Bij veel klagen gaat de gemeente in gesprek met de sportgroepen om de buurt fijn te houden voor de bewoners.	Vinden de sportgroepen prima zolang ze zo min mogelijk overlast maken voor de buurt.
Recreanten in het park	Willen ook gebruik kunnen maken van het park zonder hinder.	Kunnen een klacht indienen over het park.	Hoe meer recreanten klagen, hoe sneller dit wordt opgepakt door de gemeente.	Vinden dat de sportgroepen rekening moeten houden met de andere gebruikers van het park. De sportgroepen hebben niet meer macht omdat ze geld betalen.

Gemeente Utrecht	Meer mensen aan het sporten krijgen.	Zij beheren het park en kiezen wat er gebeurt in het park.	Als het niet goed gaat kunnen zij beleid maken over de sportgroepen.	Stimuleert graag het sporten in het park als dat goed verloopt.
Deelnemers sportgroepen	Zij betalen voor het gebruiken van het park met een sportgroep.	Zijn met erg veel verschillende mensen.	Zitten aangesloten bij een club waar ze in vertrouwen.	Gebruiken het park graag en betalen hier ook voor.

8.3.6 Stakeholder analyse vanuit bewoner en vrijwilliger in het Griftpark

Groep	Belang van de groep	Hulpmiddelen	Capaciteit voor mobilisatie van deze hulpmiddelen	Standpunt van de groep over het probleem.
De sportgroepen	Hebben belang bij de voortgang van hun bedrijf.	De sportgroepen zijn met veel en hebben ook veel leden.	De gemeente steunt het gezonder leven en omdat de groepen zorgen voor meer veiligheid in het park.	Overleggen graag over verminderen van overlast.
Recreanten in het park	Willen ongehinderd en zonder geluidsoverlast gebruik maken van het park.	Kunnen een klacht indienen over het park.	Hoe meer recreanten klagen, hoe sneller dit wordt opgepakt door de gemeente.	Vinden het vervelend als ze hun route in het park moeten wijzigen door sportgroepen.

Gemeente Utrecht	Veiligheid in het park waarborgen.	Zij beheren het park en kiezen wat er gebeurt in het park.	Als het niet goed gaat kunnen zij beleid maken over de sportgroepen.	Vinden dat sportgroepen goed zijn voor de veiligheid in het park, maar willen niet dat deze groepen andere gebruikers hinderen.
------------------	------------------------------------	--	--	---

8.3.7 Stakeholder analyse vanuit Wijkadviseur wijkbureau noordoost, voorzitter beheergroep Griftpark.

Groep	Belang van de groep	Hulpmiddelen	Capaciteit voor mobilisatie van deze hulpmiddelen	Standpunt van de groep over het probleem.
De sportgroepen	Samenwerken om regels te voorkomen.	Hebben samen al maatregelen genomen.	Hebben één partij gekozen die in de beheergroep zit als aanspreekpunt.	Willen blijven bestaan in het park en werken daarom graag mee met de gemeente.
De buurtbewoners	Willen aan het park kunnen wonen zonder overlast.	Bespreken problemen in de beheergroep van het Griftpark.	Bij veel klagen gaat de gemeente in gesprek met de sportgroepen om de buurt fijn te houden voor de bewoners.	Vinden de sportgroepen prima zolang ze zo min mogelijk overlast maken voor de buurt.

Recreanten in het park	Willen ook gebruik kunnen maken van het park zonder hinder.	Kunnen een klacht indienen over het park.	Hoe meer recreanten klagen, hoe sneller dit wordt opgepakt door de gemeente.	Vinden dat de sportgroepen rekening moeten houden met de andere gebruikers van het park.
Gemeente Utrecht	Meer mensen aan het sporten krijgen.	Zij beheren het park en kiezen wat er gebeurt in het park.	Als het niet goed gaat kunnen zij beleid maken over de sportgroepen.	Stimuleert graag het sporten in het park als dat goed verloopt, een paar klachten zijn er altijd wel.
Deelnemers sportgroepen	Buiten bewegen in de frisse lucht.	Zijn met erg veel verschillende mensen.	Zitten aangesloten bij een club waar ze in vertrouwen.	Gebruiken het park graag voor hun sportactiviteiten en daar is niks mee.
Handhaving	Wil dat het park goed gebruikt wordt door iedereen.	Kunnen de sportgroepen aanspreken op hun gedrag als dit niet in lijn is met de parkregels.	Kunnen terugkoppelen naar de gemeente als dingen niet goed lopen.	Het park is voor iedereen.